

Damaszkusz apostolképző

2008-as tábor jelmondata:

„Vívj meg a hit jó harcát!” (1Tim 6,12)

(15 aktív éve alatt Pál 15000 km vándorutat tett meg az evangéliumért)

Pál – Krisztus atlétája, harcosa: „Futok a kitűzött cél felé.” „Nem féltem életem”

- *Ismerkedő kiscsoportban: kézbe adni ezt az ajánlást mindenkinek! Olvassák el! Szent Pál is bemutatkozik így a kiscsoportban.*

Bevezető előadás

(Szent Pál fő vonásai)

Életrajz és ajánlás a Damaszkusz apostoliskolába való felvételihez:

Neve: Saul azt jelenti: kiimádkozott.

Születési hely, idő: 1 vagy 8 körül Kilíkiá római tartomány fővárosában, Tarzusban, zsidó szülőktől, de római polgárjoggal. Tarzus Athénnal és Alexandriával együtt az ókori kultúra háromszögét alkotta.

Testalkata: megjelenése sok kívánnivalót hagy maga után a görög testépítéssel szemben (1Kor 10,10): alacsony, köpcös, talán vöröses és korán kopaszodó is.

Beszélt nyelv: arám, görög. Zsinagógai iskolában írni-olvasni tanul (amit az akkori emberek kis része tudott csak - zsidó férfiak ebben kivételek: tanultak olvasni már apjuktól is, hogy a szentírásolvasásra jelentkezhessek majd a zsinagógában). Öntudatos, büszke zsidó.

Édesapja: farizeus, a legszigorúbb nemzeti és vallási irányzathoz tartozott. Szigorúan nevelte fiát, ezért is írhatja később: „Apák ne keserítsétek meg fiaitokat” (Ef 6,4).

Édesanyja: már gyerekkorában elvesztette, anyai gyengédség nélkül nőtt fel.

Neveltetése: a zsidó fiú 5 éves korában megtanulta a Második Törvénykönyv 5. és 6. fejezetében a törvény lényegét (Smá Izrael... Halld Izrael) és a nagy Hallelt (113-118. zsoltár), amelyet a nagy ünnepeken énekeltek. 6 évesen az ún. szőlőskertbe, zsinagógai iskolába került. Rabszolga (pedagógus) kísérte oda minden reggel. Itt tanulta meg padlón ülve, viasztáblával a kezében kis népe történetét. A következő éveket csak a szent történeteknek szentelték. Egyszer eljön majd a messiáskirály - mondták, csodakardja fényesebb lesz, mint Apolló lándzsája, amely Tarzus városának legdrágább és szentségként őrzött kincse volt. Amikor a pogány fiúk „Scipio és Hannibált” játszottak, Nagy Sándorról álmodoztak, akkor az ő izzó fantáziája Ábrahámval és Jákobbal a piramisok felé vándorolt. Ha a többiek iskolai dolgozatot írtak Jupiter pajzán (bűnös) kalandjairól, Saul megremegett népe Mindenható Jahvéja iránti hódoló tisztelettől. A pogányok istenei emberformájúak, szeszélyesek, rosszindulatúak voltak, az Ő Jahvéja szent és szerető, mindenható Atya. Ifjúkori neveltetésének kevésbé szerencsés korszaka a 10. életévvel kezdődött. Ettől a kortól kezdve vezették be a héber fiút a szóbeli áthagyományozás útján terjedt törvénybe. Naponta kötegszámra ismert meg újabb és újabb bűnöket, ezeket az aprólékos emberi előírásokat a rabbik lelkiismeretben ugyanúgy kötelezőnek mondták, mint Isten tíz parancsát. Ezek az évek a gyermekkor paradicsomától fosztották meg. Férfikorában ez alapján írta le a megváltatlan ember megrázó tipikus élményét: „Valamikor törvény nélkül éltem (gyermeki ártatlanság), de aztán jött a parancs; a bűn feléledt, és én meghaltam” (Róm 7,9-11). Most lépten-nyomon azt hallja: „Nem szabad! Ne tedd! Ne érintsd!”.

Ingerlékeny lelke fellázadt, nem kell csodálkoznunk, ha apja nem sajnálta tőle a vesszőt.

Tizenöt éves korában a zsidó fiút a Talmudba (tanítás), tizennyolc éves korában pedig a Chuppába (nászház) kellett bevezetni. A rendkívül tehetséges fiút az akkori „csúcs egyetemre”, Jeruzsálembe vették fel rabbi növendéknek, s ezért Jeruzsálembe kellett költöznie. A padlón ültek a magasított helyen ülő tanító körül, így szó szerint „Gamáliele lábánál” ült, aki kora leghíresebb rabbija volt. Vallásos érdeklődése minden mást elnyelt, ezért maradt nőtlen, noha a rabbik szerint kötelező parancs volt a házasság: „Mit tegyek, a lelkem a Tórán csüng. tartsák fenn mások a világot”- így vélekedett. Két nyelven tanulta meg a Biblia nagy részét.

Öltözte: tálittal betakart fej, kezén tefilimek (imaszj), hosszú rojtú köntös. A „cicit” (övről lelógó szalagok) jelezték, hogy jámbor izraelita farizeusról van szó, aki nemcsak az isteni törvényeket, hanem az aprólékos emberi hagyományokat (Misna) is megtartja. Csak kóser (tisztasági előírásoknak megfelelő) ételeket evett.

Szaktárgya: sátorponyva készítés. Minden rabbinak kétkezi munkát is kellett végeznie. A durva kilíki kecskebőr érdekessé tette kezeit.



Karrier: Tíz év telhetett el azóta, hogy Saul elhagyta a templom főiskolát, és harmincas évei elején álló férfiként tért vissza Tarzusba. Csak távolból hallott Jézusról. Eleinte nem sokat törődött vele, gondolván, hogy ez a galileai ács is úgy jár, mint a többi álmessias, de hallja, hogy a halott még veszedelmesebb az élőnél, és már az alsó papság soraiból is sokan átpártoltak hozzá. Még József, a köztiszteletben álló ciprusi levita is, aki most Barnabásnak nevezi magát, a követője lett. Amikor Saul meghallotta egykori iskolatársának átpártolását, nem volt tovább maradása. Elkezdte a harcot az új szekta ellen. Három évvel Jézus feltámadása után, kb. 33-ban tért vissza Jeruzsálembe. Első útja minden bizonnyal szeretett mesteréhez, Gamálielhez vezetett. Feltűnt, hogy mestere megöszült, töprengő lett, és mintha eltűnt volna korábbi magabiztossága (ApCsel 5,35). A golgotai kivégzés után a város nem volt a régi. Valami lidércnyomás nehezedett a nép és a papság lelkiismeretére. A Megfeszített tanítványai egy titokzatos központ, egy Láthatatlan köré gyülekeztek, akiről azt állították, hogy feltámadt, és itt él közöttük. Elhatározza, hogy kiirtja a názáretiek szektáját. Elévülhetetlen érdemeket szerez ezért a Nagytanácsnál, de váratlan fordulatot vesz az élete és megtér. Megkeresztelkedik, s most apostolkodni szeretne. Hirdetni szeretné a Feltámadt Krisztus evangéliumát. Kéri felvételét a Damaszkuszi apostolképző iskolájába.

Szeretettel ajánlom reménybeli munkatársamat az Önök damaszkuszi apostolképző iskolájába:

Ciprusi Barnabás

**1. előadás: A kiképzés: felkészülés a harcra
Jelszó: délelőtt - Egyedül!
délután – Együtt!**



Szindarabvázlat

A kilikiaiak zsinagógájában ma nagy vita napja van. A szentírásolvasás, és a szentbeszéd már véget ért, kezdődik a vita. István középen áll a magasított pódiumon. Vele szemben a tarzuszinak vékony, a belső tüztől lesóványodott alakja. A zsidóság és a fiatal egyház két legnagyobb szelleme méri itt össze az erejét. Mindkettő az Írás kiváló ismerője, Jeruzsálemben talán iskolatársak is lehettek. István gyűlölte a Törvénnyel kapcsolatos szórszálhasogatást, ezért a próféták írásaiból mutatta ki, hogy a Messiásnak szenvednie kell (Iz 53). Saul szemében elviselhetetlen gondolat volt az, hogy az Ő Messiásuk egy szenvedő és a szegényfán rabszolga-halállal pusztuló ember legyen. Ő még tanulta az Írásból: „átkozott, aki a fán függ” (Mtörv 21,23). Saul erőteljesebb vitázó volt, de Istvánnal szemben mégis alulmaradt, mert: „bölcsességével, és a Lélekkel szemben, amellyel beszélt, nem tudtak helytállni”. István félelmetes váddal fejezi be a messiás-gondolatot: „Árulói és gyilkosai lettetek!” Düh és fogcsikorgatás tölti be a termet. István azonban elragadtatottan áll ott, és magasba néz. Kaifás főpap szavazással akarta eldönteni, hogy bűnös – e, vagy ártatlan. Saul, aki szavazati joggal rendelkezett (Ap Csel 26,11), és mint írástudó a Szanhedrin (Nagytanács) tagja volt, épp az urnába akarta dobni kövecskéjét, de a felbőszült zsidók már hurcolták kifelé Istvánt a Damaszkuszi Kapuhoz. Saul utánuk rohant, és mint egyetlen írástudó figyelte a véres műveletet. Az első tanú megtaszította Istvánt, úgy, hogy csípőjére esett. Most a második tanú követ fogott, és teljes erővel a szívére dobta. a dobás nem volt halálos. a Törvény értelmében (Mtörv 17, 7), most a népen volt a sor. A férfiak lerakták fehér köntösüket Saul lába elé, hogy ne akadályozza őket. Az ifjú vértanú térdre rogyott: „Uram Jézus, vedd magadhoz lelkemet!”. Szemét Saul felé fordítva kiáltott a közáporon át: „Uram ne ródd fel nekik bűnül!”.

Narrátor: „István imája nélkül az Egyháznak nem volna Szent Pálja” (Szent Ágoston). Ki hitte volna, hogy egy éven belül éppen a gyilkosa lép majd a helyére, és ügyét győzelemre viszi. Egész életén át láthatóan mardosta miatta a lelkiismeret, bár itt még elégedett volt, hisz érdemeket szerzett: „arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak hívjanak, hisz üldöztem az Isten Egyházát”(1Kor 15,9).

Az üldözéstől a hívek megijedtek, és szétszéledtek. Az ügyön felbuzdulva, a főpaptól elfogatási parancsot kérve utánuk megy Damaszkuszba. „Véresen üldöztem ezt az utat”(ApCsel 22,4) - mondja magáról később. Amikor ezt a kifejezést használja, a római stadionok gladiátoraira gondol, akik életre-halálra küzdöttek. A viadalnak akkor volt vége, amikor az egyik megölte ellenfelét. Mikor Saul beleveti magát ebbe a küzdelembe, tudja, hogy életét kell kockáztatnia, hiszen a keresztényeket sokan szeretik, és ha nem győz, meg kell halnia. A damaszkuszi úton földre sújtja őt a feltámadt Krisztus fénye. Megvakul. Ő, aki eddig azt hitte, hogy lát, és ismeri az igazságot, most megsemmisülten fekszik a földön, és várja halálos ítéletét. A Kolosszeumban a legyőzött gladiátor így várt a császár egyetlen intésére, aki kegyelmet adhatott, vagy felszólíthatott a halálos döfésre. Milyen kétségbeesés

lehetett Saulban a magasabb hatalom előtt, aki így mutatkozik be: „Én vagyok Jézus, akit te üldözöl”. Még nagyobb volt a döbbenete, amikor hallhatta, hogy nemcsak kegyelmet kap, hanem egyenesen őt választja eszközüül az Úr, hogy megismertesse nevét a pogány népekkel. Saul, akit megragadott és legyőzött Jézus, három napot töltött vakon, evés-ivás nélkül, ezzel mintegy jelezve a stadionban legyőzött gladiátor halálát. Meg kell várnia, hogy annak a Lelke, aki feltámasztotta Jézust a holtak közül, életet adjon halandó testének (Róm 8, 11). Ananiás megkereszteli, bár előtte előadást tart az Úr Jézusnak, ha nem tudná, hogy ki ez a Saul. Ekkor megnyílik a szeme, és kiárad rá a Szentlélek. Ettől a naptól fogva Jézus él és cselekszik Pálban hasonló erővel, mint Istvánban látta. Jézus azonosul vele. Ezután, ha Pált üldözik, akkor a benne lévő Jézust üldözik, mert Jézus valóságosan benne él, akinek Pál átadta magát. Most döbben rá, hogy eddig halott és „elvetélt” volt, és most: „élek, de már nem én élek, hanem Krisztus él énbennem”. Ugyanez a Jézus élhet tebenned is, ha befogadod. Nem csak jelképesen.

Saulból Pál lesz. Ez a megtérés. Saul példájából látszik, hogy vallásos embernek is szüksége van megtérésre. Sőt valaki vallási csúcsteljesítményeket is vihet végbe, s mégis lelkileg halott lehet. Ezért írja a korinthusiaknak később: „vessem oda bár testemet is, hogy elégessenek, ha szeretet nincs bennem, mit sem használ nekem”. Hogy? Pál egész „Krisztus előtti” életét szemétnak tekinti. Ő, aki Istenéért halni is kész volt? Miért csúszhat félre így egy emberi élet? Pál a maga vélt igazáért élt, hiányzott belőle a szeretet. Lehet, hogy csodálták és tisztelték vallásosságáért, de nem szerették igazán. Nem is voltak mély kapcsolatai. Vallásosságában sem a szeretet és a Szentlélek vezette, hanem az önigazolás és a törvény. Észre sem vette, de énközpontúvá vált az Istenkapcsolata. Naponta 3-szor elimádkozta a „Smá Izráelt”, sőt még azon felül is, de ez kötelességteljesítés volt számára. Gyerekkorában hiányzott az életéből az anyai gyengédség, ezért nem a meghittsége, hanem értékességének bizonyítására vágyott. Apja szigorúan nevelte. Neki is állandóan meg akart felelni. Apja szigorú tekintetét és a Törvény szigorát még a legkedvesebb pillanatokban is magán érezte. Ez a tekintet mindenhova követte, szinte megfojtotta, soha nem tudott felszabadult lenni igazán. Legfőbb indítékká - életének szinte egyetlen mozgatórugójává ez nőtte ki magát: mások fölé nőni. Másoknál kiválóbbnak lenni, győzni minden áron. Ez vakká tette Őt Istenre és mindenféle mélyebb emberi kapcsolatra. Csak saját gondolatrendszerében volt képes mozogni, s oda akarta Istent is betuszkolni. Nem engedte meg Istennek, hogy az legyen, Aki. Imádkozott ő sokat, de nem jól imádkozott. Még imái sem emelték fel Istenhez, mindig önmagába csavarodott vissza. Csak szövegeket mondott Istennek, olykor még némi kis áhítatot is érzett, de már nem volt képes meghallani Istent. Nem is volt igazán kíváncsi rá, hisz úgy gondolta, mindenkinél jobban ismeri. Ez az Isten mégis képes meglepetést okozni neki. Már régóta rosszul imádkozott, mert nem hallgatott az isteni hangra szívében. Úgy gondolta a Törvény az Isten szava, s azon felül mi mást mondhatna még nekünk. Amikor mi lyukat beszélünk Isten „hasába” imáinkkal, de már nem tartunk csöndet, nem hallgatjuk meg, hogy mit akar Ő mondani nekünk, akkor tulajdonképpen megszűnt a kapcsolatunk Istennel, mint Saulnak. Ez a lelki halál állapota. Sok keresztény fiatal él ebben, aki úgy gondolja: Isten hozzá nem szól, Őt semmire sem hívja, s egyébként is: őt tökéletesen elirányítja a tíz parancsolat. Ha a tíz parancsot megtartjuk, legfeljebb jó zsidók lehetünk, de a keresztények csak azok, akiket Isten Lelke vezérel, s nem a saját elképzeléseik, vagy kisebbségi érzéseik esetleg az, hogy a legkisebb gyengédséget és szeretetmorzsát is éhes koldusként szomjazod bárhol, s bármi áron. Pál a megtérése előtt Istent használta, hogy biztosítsa számára az üdvösséget és az öntudatot, hogy értékesebb másoknál, megtérése után pedig teljesen Jézus rendelkezésére bocsátja magát. S ami döbbenet: örömmel. Nem kényszeredetten, mint ahogy eddig a törvényt tartotta - fogcsikorgatva a törvény igája, szolgasága alatt. Krisztusban új szabadságot, örömet tapasztal. Pálnak nemcsak Istennel szakad meg a kapcsolata, szinte észrevétlenül, hanem az emberekkel is. Egyre inkább elmagányosodik. Aki rosszul imádkozik, vagy nem imádkozik, az az emberekre való érzékenységét, hallását is elveszti egy idő után. Pálnak nincsenek már barátai. Gyerekkori pajtásai már távolmaradtak tőle. Hiába akarják többen lebeszélni, Ő csak a saját vágányán mozog. Még az az ember sem hatja meg, akit talán apjánál is jobban tisztel: Gamáliel. Róla sem vesz tudomást, amikor azt a tanácsot adja, hogy hagyják békén a tanítványokat, mert ha emberi gondolatról van szó, magától megdől, de ha Istentől való, úgysem tehet ellene semmit (ApCsel 5,35-39). Így juthat el egészen odáig, hogy saját osztálytársának, Istvánnak meggyilkolásánál is közreműködik. Ilyen a bűn. Bekerül egy kis kavics a cipőbe, észre sem vesszük először, de ha nem vesszük ki időben, akkor felvérzi a lábunkat és nem folytathatjuk tovább utunkat. Hol került a kavics Saul sarujába? Ott, amikor elkezdett rosszul imádkozni, elfelejtett hallgatni. Ezért most Jézus kiképzésre a pusztába küldi harcosát.



Te kinek, minek akarsz megfelelni? Téged milyen külső-belső elvárások mozgatnak? Te miben vagy gyenge? A szeretet megtapasztalásában vagy saját értékességed megtapasztalásában? Mi az, amit minden áron ki akarsz zárni az élettől, ami

mindennapjait fő mozgatórugójává növi ki magát a Szentlélek helyett sokszor? Az hogy értékeljenek vagy az, hogy szeretgessenek? Mindkettőből bűnök származhatnak: gőg, mások lenézése, a munka, a tanulás vagy a szenvedélyek túlhajtása, esetleg sodródás, annyira szomjazod a szeretetet, hogy testeddel keresed, s a szexualitástól bűnösen várod a gyengédséget, az igazi meghittség helyett stb. Te hogyan imádkozol? Tartasz-e csendet, hogy Isten is szólhasson? Hiszed-e, hallottad-e már, hogy Isten személyesen beszél hozzád a szíveden keresztül? Keresed-e akaratát? Hogyan? Mi segít ebben? (Pl. szentírási elmélkedés) Van-e kapcsolatod vele? Kétoldalú-e? Szerinted megtértél-e már? Legalább kicsiben volt-e ilyen tapasztalatod, hogy saját akaratod helyet Krisztusét örömmel választottad? Olykor persze Ananiások vagyunk. Nehezen hajlunk Isten akaratára, de ha mégis megteesszük, öröm tölt el. Volt-e ilyen tapasztalatod? Tudsz-e elfogadni kritikát, vagy csípőből elutasítod? Mindig magad feje után mész vagy mások is beleszólhatnak az életedbe?

Jelszó: „Egyedül...” Azaz vannak dolgok, amiket „helyetted senki...”

Sikeres felvétel után, beiskolázás az apostolképzőbe:

Arábia – a puszta iskolája (bűnbánat)

A harcok kiképzése

„Megzabolázom és rabságba vetem testemet, hogy míg másokat tanítok, magam méltatlanná ne váljak” (1Kor 9,27). Az olimpiakonok edzése kilenc hónapig tartott és étrendjük kizárólag sajtos tésztából állt. Hús és édesség tilos volt. Bor és víz csak előre meghatározott időpontban.

1. Gyakorlótér: az arab pusztaság, 36-39-ig

Szüksége volt, hogy feldolgozza a történeteket. Mielőtt Istenről beszélne, hallgatta Őt a pusztaság magányában.

2. Fizikai felkészülés és étrend

a.) Lemondás: a bűnről + bűjt – „Váljunk szabaddá minden tehertől, különösen a bűntől, amely behálóz minket és fűszük meg kitarással az előttünk álló pályát” (Zsid 12,1).

b.) Táplálék: ima.

Vannak dolgok, amit „helyetted senki” nem tehet meg. Sorolj fel pár ilyen dolgot az életedből, fejezd be a mondatot úgy is, hogy mit mondanál Pálnak:

Kedves Pál ugye most már érted, helyetted senki...

...nem tarthat bűnbánatot, mert eddig igaznak tartottad magad, holott ez a legveszélyesebb lelki állapot, mert aki magát igaznak tartja, egy idő után nem tart semmit sem bűnnek, mindent meg tud magyarázni, még iskolatársa megölését is. Kedves Pál, a probléma ott kezdődött, amikor esténként már nem tartottál lelkiismeret-vizsgálatot és bűnbánatot, mert eszedbe sem jutott már, hogy esetleg valamit nem jól csinálsz, ismerőseidről pedig nem fogadtad el, ha mondták.

...nem imádkozhat.

...nem ápolhat személyes kapcsolatot Istennel.

...nem szerethet.

3. Mentális készülék (készület fejben):

a.) meg kell tanulnia „megkülönböztetni Isten akaratát: a jót, a jobbat és a tökéletest” (Róm 12,2). Felismeri, hogy eddigi életében az Ördög vezette felfelé, aki a jóval kísért. Azt sugdossa: Tegyél valami jót! Istenért! De eléri, hogy: Csak ne azt, amit Isten akar. Annyira félrevezeti őt, hogy a végén már úgy gondolja, hogy szolgálatot tesz az Istennek azzal, hogy üldözi Jézus tanítványait. Isten nevében harcol Isten ellen.

b.) Meg kell találnia életcélját: „A versenyzők valamennyien megtartóztató életet élnek... Ők hervadó koszorúért, mi pedig hervadhatatlanért. Én is futok, de nem céltalanul, az ökölvívásban nem a levegőt csapkodom” (1Kor 9,25). Nem mindegy, hogy milyen célok mozgatnak reggel, amikor felkelsz. Az, hogy jól sikerüljön a dolgozat, sokat ökörködhessetek a haverokkal – ez mind hervadó koszorú, aminek nem sokáig örülhetsz. Saul teljes erőfeszítéssel futott megtérése előtt is. Csakhogy rossz irányban. Neked az legyen a fő célod, amikor felkelsz, hogy szeresd Jézust és az embereket, de ne akárhogy. Ne úgy, ahogy te gondold, hogy kell szeretni, hanem agapéval, feltétel nélküli, önzetlen szeretettel, ami nem a maga javát keresi, hanem a másét. Ez Szentlélektől ihletett szeretet, Aki néha furcsa dolgokat kér tőled. Pl. azt, hogy most ne azzal szeresd, hogy kedveskedsz neki, hanem fedd meg testvéri módon, mert szereted. Kulcsfontosságú megtudni, hogy mire irányuljanak erőfeszítéseid, gondolataid, nehogy fölösleges erőfeszítéseket tegyél, és hiába fussál. Pál életcélja Krisztus. Így fogalmazza meg



magának: „Az én életem Krisztus” (Fil 1,21). Ebből következik, hogy legfőbb tevékenysége: „Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot!” (1Kor 9,16).

4.Edző: Szentlélek, Gamáliel, Ananiás, Barnabás.



Téged mi mozgat? Mi életed fő mozgatórugója?

Jelszó: „Együtt...” – Barnabás iskolájában

A következő lecke, amit meg kell tanulnia: hogy egyedül nem lehet apostol. Függetlenséghez szokott jellemének és öntudatának ez nem kis gondot okoz. Hozzá volt szokva, hogy erősnek mutatja magát és egyedül is megoldja a feladatokat, s lám most Isten Szentlelke megtanítja, hogy merje megmutatni gyengeségeit: „mert amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős” (2Kor 12,10) és Isten ereje is a gyengeségben válik nyilvánvalóvá. Meg kell tanulnia, hogy Isten országa nem emberi tehetségén alapul, hanem Szentlelken és erőn, felülről. Isten üres edényévé kell válnia, hogy ne önmagára építsen többé, és késznek kell lennie félretenni minden emberi eszközt, sőt olykor még szerencsés adottságait is (pl. bölcselő képességét Korintusban), hogy hiteteknek - ahogy mondja - ne emberi erőfeszítés legyen az alapja, hanem Isten ereje. Azt gondolja, hogy egy ilyen roppant tehetséget, mint Ő, alig vár Jeruzsálem. Magánakcióba kezd, anélkül, hogy egyeztetne másokkal. A keresztények még gyanakvással fogadják. Mint elefánt a porcelánboltba beront a zsinagógába Damaszkuszban majd Jeruzsálemben, és úgy gondolja, hogy lehengerli hittestvéreit, meg akarja győzni őket minden áron, vitatkozik velük, talán nevetségessé is akarja tenni őket elvakult írásértelmezésük miatt, amiért nem ismerik fel Jézusban a Megváltót, de azok életére törnek. Damaszkuszból éjjel a tanítványok kötélén, a falon át egy kosárban bocsátották le. Talán átsuhant egyikőjük az agyán, hogy mi lenne, ha elengednék a kötelet. Megbosszulhatnánk a tanítványok meghurcolását. De nem ezt tanulták Mesterüktől, ezért hímes tojásként óvják, s nem is sejtik, hogy a kereszténység jövőjét tartják kezükben. „Mindenki félt tőle”. Megkönnyebbülnek, hogy távozik városukból. Ez Saul első nagy krízise: Ezek azok a szent keresztények? Isten Egyháza elutasítja beutazási kérelmét. Örülnek, hogy megszabadulnak tőle. Megéri közük tartozni? Nem volna jobb saját úton járni? Alig élte át mézes heteit Istennel, be kellett lépnie a tisztulás kohójába. „Majd én megmutatom neki, mennyit kell értem szenvednie” (ApCsel 9,16) – mondta Jézus neki megtérése napján. Összeomlik minden biztonsága, se a jézusiakhoz, se a zsidókhoz nem tartozik. Egyetlen szállal kötődött Krisztus testéhez, ez kötötte össze az életadó nedvekkel: hűséges barátja, József, Barnabás. Arábiában 3 évig készítgeti, tisztítgatja önakaratától a Szentlélek, majd egy újabb kudarcos térítési kísérlete után, amikor megtapasztalja, hogy még ennyi imádság és vezeklés után sincs rá szüksége az Egyháznak 5 év kényszerpihenő kezdődik Tarzusban. Nagy mélypont lehet ez az életében, egyfajta depresszió sem lehetetlen, hogy meglegyintette. Visszatér korábbi munkájához, csalódottan, kiábrándultan, már nincs benne a készület izgalma, csak szilárd hit: Jézus megígérte keresztelesekor, hogy eszközéül választja, hogy a pogányok közt hirdesse nevét. Olyan ez, mint amikor egy roppant jó könyvet a polcon hagynak évekig porosodni, s aztán egyszer csak eljön valaki, lefújja róla a port és olvasni kezdi. Pált egyre alázatosabbá teszi a Szentlélek, s ekkor megjön Barnabás, maga mellé veszi és elviszi az apostolokhoz. Barnabás az egyre növekvő antióchiai közösség vezetője volt, s amikor már erői kevésnek bizonyultak ennyi emberhez, eszébe jut Pál, ez a bevetetlen nagyágyú. Elmegy hozzá, s megkéri, hogy legyen munkatársa az antióchiai egyház vezetésében. Emberi nagyságát mutatja, hogy belátta Antióchiának és az Egyháznak most egy Pálra van szüksége, s Pál mellett szép lassan „másodprímás” lesz a gyülekezetben. Meri vállalni, hogy félreértsék, mivel összeáll egy gyanús alakkal. Ez a mély érzésű ciprusi levita biztos volt benne, hogy e lobbanékony jellem mögött nyers gyémánt rejtőzik, melyet neki kell megcsiszolnia. Hisz abban, amiben senki nem hisz. Pál és Barnabás egy évig szolgálnak Antióchiában. Egymást remekül kiegészítő jellemek. Pál erőszakos, lobbanékony, akarnok. Barnabás (neve jelentése: vigasztalás fia) békülékeny, gyengéd, néha talán erélytelen, s gyenge is. A Szentlélek Barnabást és Sault küldi ki először a szíriai antióchiai anyahajóról missziós útra. 45-ben Barnabás szülőföldjére, Ciprusra hajóznak. Innen Ikónium, Lisztra, Derbé felé veszik az irányt. Barnabás kicsit félénkebb, biztonságot, kiszámíthatóságot szerető ember. Útban a galaták országa felé, Pál - valószínűleg Barnabás ellenére - a sok veszéllyel járó, maláriával fertőzött Pamphülián keresztülvívó utat választotta, mert Isten ujjmutatását látta benne. A fiatal Márk megriad. Úgy látszik az is kedvét szegte, hogy a nagybátyja, Barnabás átengedte a vezetést ennek a rettenetes Pálnak, aki bátor vakmerőségében nem riad vissza semmitől. Márk megijed, és otthagya őket hazamegy, Pál pedig megharagszik rá. Barnabás nem nagyon ért egyet Pál igehirdetési stílusával sem, pl. Lisztrában kockázatos dolog ostobaságnak nevezni az ottaniak rögeszméit a hallgatóság előtt. Meg is kövezik. Mivel azt hiszik, hogy meghalt, mint elhullt állatot a városkapu elé az út mellé

lökik. Barnabás, talán félénksége miatt is csak éjszaka ment ki Timóteussal (akit Lisztrában térített meg Pál), két asszonnyal és a tanítványokkal, hogy elsirassák. Az asszonyok megmossák az arcát, de mi ez? Még van benne élet. Pál pedig eszméletre tért és visszament a városba. Ez jellemzi egyéniségét, mindig szembe ment az árral, szinte kereste a „bajt”, nem tudta elhinni, hogy Lisztrában nincs keresnivalója többé hívó szívek után. Nem adja fel. Ennek a megkövezésnek nyomait valószínűleg élete végéig viselnie kellett, s apostolsága büszke védjegyeként hordozta: „Ezután senki ne okozzon kellemetlenséget nekem, mert Jézus jegyeit viselem testemen” (Gal 6,17). Második útjuk elején, 50-ben, Barnabás ismét magával akarja vinni Márkot, de Pál nem hajlandó erre. Hajthatatlanul kemény. Ezért megszakad a barátságuk. Pál Szilást veszi maga mellé, Barnabás pedig Márkot és két irányba mennek. De Isten megduplázza a missziót a meghasonlást támasztó Ördöggel. Később Pál nagyon megbánhatta tettét. Nehezen tanulta meg a leckét: „Együtt!”. Könnyebb volt neki saját feje szerint. Élete végén a római börtönből ír és szinte könyörög tanítványának, hogy Márkot hozd magaddal. Nem tud meghalni azzal a tudattal, hogy egy fiatalembert sikerült nullára írnia. Mély sebet okozott Neki azzal, hogy évekig érzékeltette Vele, hogy egy senkinek, alja-tanítványnak tartja. Tudta Ő mit érezhet Márk. Vele is gyakran érezte apja, hogy: nulla vagy. Otthon nem sokat dicsérték, csak elvárások és kötelességek voltak. Ez őt is mélyen megsebezte. De nemcsak Márkot kéreti, hanem köpenyét is, amit talán Priscilla és Aquila szőttek. A kemény, durva Pált milyen szép emberségre vezeti el a Szentlélek. Szüksége volt arra, hogy érezze emberi szeretetük melegét. Mer kérni, tud gyenge lenni. A harmadik, amire szüksége van: a pergamentekercsek. Isten ígéje nélkül nem tudott élni, s most meghalni sem. Ő az egyetlen szeretet, Aki végigkísér. Milyen bensőséges kapcsolatokat tudott kialakítani addigra Pál, azt elárulja az a sok név, akiket köszönt és a sok látogató, akik ide is utána jönnek fáradságot és pénzt nem kímélve csak azért, hogy őt vigasztalják. Ilyen barátokat szerzett az Úrban a korábban magányos utakat járó apostol.



Ki a Te Barnabásod? Van-e? Hogyan tudsz te ilyen Barnabássá válni mások számára? A te barátaid közelebb vezetnek-e téged Istenhez? Vannak-e rossz „barátaid”, mint az üldöző Saulnak, s vannak-e barátaid „az Úrban”? Van-e, aki életét adná érted? Barátaiddal inkább egymást kiegészítőek, vagy egymáshoz hasonlóak vagytok? Te milyen barát vagy? Tudsz-e alkalmazkodni? Jézushoz, legjobb barátodhoz is? Bajban ismerszik meg a jó barát.

Kezdődik az éles bevetés: harc Európáért

Négy harcunk a hitért:

- 1. Harc a Sötét Erőkkel (Sátán, panasz)**
- 2. Harc a világgal**
- 3. Harc az EGO-val**
- 4. Harc a halál civilizációjával**

2. Előadás – Jelszó: Együtt

1. Ütközet: Szentlélek vagy mágia? avagy: a második Filippi csata (Találkozunk Filippinél!)

Harc a Sötét Erőkkel: (pl. Gonoszlélek, panaszkodás) „**Nem annyira a test és a vér ellen kell küzdenünk, hanem az égi magasságoknak gonosz szellemei ellen**” Ef 6,10-17

Vö. ApCsel 16. fejezet: **A Szentlélek megtiltotta**, hogy Ázsiában hirdessék az Isten szavát, ezért Frigia és Galácia felé vették útjukat (6.). Amikor Miziába értek, megkísérelték, hogy Bitiniába utazzanak, de **Jézus Lelke nem engedte meg nekik** (7.). Ezért átvágtak Mizián, és lementek Troászba. Éjszaka Pálnak látomása volt: Egy macedón férfi állt előtte, és kérte: „Gyere át Macedóniába, és segíts rajtunk!” (9.). A látomás után rajta voltunk, hogy azonnal útra keljünk Macedóniába, mert biztosak voltunk benne, hogy az Isten rendelt oda minket hirdetni az evangéliumot (10.).

„Az evangelizáció... az Egyház sajátos kegyelme és hivatása, legmélyebb identitása. Az evangelizálásért létezik... Európai Egyház! „Új evangelizáció feladata vár rád! (...) Itt a harmadik évezred elején halld meg azt az esengő szót, amely az első évezred elején hangzott föl, amikor Pál apostolnak látomásban megjelent egy macedón férfi és hívta: „Jöjj Macedóniába és segíts rajtunk!” (ApCsel 16,9). Olykor kimondatlanul vagy egyenesen elfojtottan ez a legmélyebb és legigazabb vágy fakad föl a mai európaiak szívéből, akik szomjazzák a reményt, mely nem csal meg... Jézus hirdetése... legyen a te dicsőséged és léted értelme”¹.

¹ II. János Pál, Az Egyház Európában, szinódus utáni apostoli buzdítás, 45. pont



Szent Pállal Krisztus és az Ő evangéliuma partra száll Filippinél. Szentlélek vagy mágia? Harc a Gonosszal. Mindig ismétlődik ez az ütközet benned. És mindig is élet-halál harcot kell vívni. Nincs köztes terület, ha nem a Szentlélek vezetése alatt állsz, akkor az ellenség területén vagy.

Pál nem hajlandó magával vinni Márkot, mert visszafordult Tőle előző útján, ezért inkább Barnabástól is elválík, aki viszont ragaszkodik unokaöccséhez, de kapja helyettük Szilást és Timóteust. Timóteus tizenhét éves lehet, amikor Lisztrában találkozik vele. Ő az egyetlen, aki végig mellette marad. Akkora hatással van rá Pál, hogy az evangélium sikeréért egy fájdalmas műtétet, a körülmetélést is vállalja, mert beígéri neki, hogy magával viszi. Amit az ifjú Márk eljátszott gyávasága miatt, azt elnyeri Timóteus elszántságával: Pál bizalmát. Milyen bensőséges kapcsolatban voltak az Úrral, ha ilyen világosan észlelték a Szentlélek vezetését. Később Pál azt írja a római keresztényeknek, hogy nem az különbözteti meg a világtól a keresztényeket, hogy megtartják a törvényt, hanem: „akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai” (Róm 8,14). A Szentlélek vezetését csak akkor észlelheted világosabban, ha engedelmeskedsz abban, amit már - akár csak homályosan is - megértettél. „A látomás után azon voltunk, hogy azonnal útra keljünk”.



Melyik a mi szavunk, az azonnal vagy a majd? Mi addig halogatjuk az engedelmességet, hogy a végén elmarad.

Lukács is csatlakozik hozzájuk, Ő az ApCsel szerzője a 16. fejezet 10. verstől többes szám első személyben, szemtanúként beszél. Jézus Krisztus partra száll Európában: Filippiben már egyszer eldőlt a Birodalom sorsa, Kr.e. 42-ben a köztársaságpártiak Brutus vezetésével itt buktak el Antonius és Octavianus, a későbbi Augustus császárral szemben, aki később ezért emelte Filippit római katonai kolóniává adómentességgel. Az idetelepült veterán katonák hozták a római istenségeiket és életstílust. Most itt jön négy ember kopottan, poros ruhában, az új szabadság követői, akik kard nélkül megvívják harcukat az európai pogánysággal az igazi szabadságért. Mindössze néhány asszonyt találnak a Gangasz folyócska partján, s közülük is csak egyvalaki tér meg, a tiatirai bíboráros-asszony, Lídia. Az első megtérő Európában egy divatszalon tulajdonosnője. A nőket akkor egyébként sem vették emberszámba. Képzeljük el, hogy Pálék jelentést írtak a jeruzsálemi gyülekezetnek: „Négyen szolgáltunk Filippiben: Pál, Timóteus, Szilvánusz és Lukács – és megtért egy asszony, az is egy divatárkereskedő”. Milyen csüggesztően hatott volna Pálra, ha nem él benne a Szentlélek: Uram Jézus, ezért küldtél te engem Európába? Ezt jelentsem én most? És Pálon nem vett erőt a kisebbségi érzés és kishitűség. Eszébe juthatott Jézus szava arról, hogy Isten országa olyan, mint a mustármag, kisebb minden más magnál, de nagyobb lesz minden veteménynél (Mk 4,31). És igaza lett: eldőlt a második filippi csata: egy asszonyszívben megindult Jézus Európába. Isten nem mennyiségben, hanem minőségben gondolkodik: „Ti vagytok a föld sója!” (Mt 5,13).



Valóban só vagyok-e, vagy értem eddig hiába fáradoztak az én „Páljaim”, mint a többiért, aki nem tért meg Filippiben?

Ahol megjelenik Jézus, ott teremnek a Sötét Erők. Pálék, amikor az imádkozóhely felé tartottak, egy jós szellemtől megszállt lány kiáltozott utánuk: Ezek a Magasságos Isten szolgálói! Pál nem mondta, hogy: Hangosabban leányom, hiszen jól jön egy kis reklám Jézusnak és nekünk. A jóslány Pálra és Szilásra mutat. Pál pedig nem azt akarta, hogy őt csodálják. El kellett hárítania minden olyan gyanút, hogy Jézus vallásának bármiféle köze lenne a mágia erőihez. A mágia mindig antropocentrikus, azaz az embert helyezve a középpontba, soha nem sejtett hatalom birtokába akarja juttatni démoni segítséggel, hogy aztán gyilkos szándékával karmai közé kaparintsa őt a Sátán. Ilyen mágikus elemeket tartalmaz ma sok tanfolyam és könyv, mely arról szól, hogy eddig kihasználatlan energiák és képességek birtokába juthatsz, pl. az agykontrol, reiki a new age áramlat. Ezek sokszor még Istenre, Jézusra is hivatkoznak, hogy tanuljuk meg általa kiteljesíteni emberi képességeinket, vele lehetünk igazán sikeres, gazdag, megelégedett emberek. Sokszor még vallásos emberek vallásgyakorlata is észrevétlenül mágikus elemeket kezd hordozni, amikor emberközpontúvá válik és nem Isten dicsősége áll a középpontban. Ez történik, amikor Istent be akarjuk fogni a saját kis önző céljaink szekerébe, amikor csak „használni” akarjuk Őt, hogy az legyen a segítségével, amit mi akarunk, s elfeledkezünk arról, hogy a keresztény élet alapja a gyermeki önátadás és bizalom, hogy: „legyen meg a te akaratod”. Isten nem arra van, hogy rendelkezésünkre álljon alvállalkozóként, miközben mi vagyunk a fővállalkozó, hanem fordított a helyzet: megtisztel bennünket azzal, hogy munkatársai lehetünk. Olyanok vagyunk, mint az egyszeri kőműves, aki Michelangelo-t is sorba állítaná, hogy hordozza a maltart tákolmányához, ahelyett hogy egy hihetetlenül kreatív mester mellett és az Ő irányításával maga is társalkotó-mester lehetne egy katedrális felékesítésében, mely az utókornak is megmarad. Pál az örökkévalóságnak épít, ezért nem fogadja el az ingyen-reklámot az olcsó és gyors, de csak látszatsikert, ezért utasít vissza mindent, ami nem krisztusközpontú: „A lerakott alapon kívül, amely Jézus Krisztus, mást senki nem vethet” (1Kor 3,11). Lassan dolgozik, de biztosan. Látszólagos eredménytelenséggel, de minőségi munkát

végez. Ahol a Szentlélek és az Ellen-lélek találkozik, ott felszikkrik a levegő, s valami biztos megperzselődik vagy porig ég: „Jézus Krisztus nevében parancsolom, hogy menj ki belőle!”. A leány arcának merevsége feloldódott. Érezte, hogy egy félelmetes hatalom karmaiból szabadult ki, visszaadták önmagának. Föltételezhető, hogy ettől kezdve Jézus szolgálatára szentelte magát. Ezután következik az ellentámadás. Az Antilélek nem adja olcsón – ezért Pálnak szenvednie kell. Nem ijed meg. A Erő fölényével és a győzelem biztos tudatában fizeti ki a váltságot azért a lányért, tudja, hogy Krisztus szenved most benne, ezért írja egyik levelében: „Testemben kiegészítem, ami hiányzik Krisztus szenvedéséből, testének, az Egyháznak a javára” (Kol 1,24). Tudja Mesterétől, hogy nagy volt a mi váltságdíjunk. Ez a lány rabszolga volt, egy pogány pénzsóvár papság szolgálatában állt spiritizista médiumként, de így semmi hasznát nem húzhatnak belőle többé, ezért elérik, hogy a városbírák kivizsgálás nélkül megvesszőzzék ezt a két ismeretlen zsidót. Keményen süvített az éles római vezényszó végig a csarnokon: „Lictor (ők szokták kísérni az igazságszolgáltatásra hivatott sztratégoszt a fórumra vesszőnyalábbal és hóhérbárdal), expedi virgas! Ad verbera! – Oldjátok meg a kötegeket! Vesszőzzétek meg őket! A démoni erők bezavarják, betaszígják Pált és Szilást a börtönbe, kalodába és bilincsbe verik – ám ez bele van kalkulálva Isten tervébe! Csak így tudnak bejutni oda, hogy a rabok énekelni és imádkozni hallják őket, s dicsőítő énekük hallatán megrendüljön a föld és megtérjenek a rabok. Ha Pálék belesüppedtek volna a panaszkodásba az őket ért igazságtalanság miatt, akkor a Panaszkodás Lelkének Sötét Erői mégiscsak legyőzték volna őket, s meghiúsították volna a missziót.

Néha különös szenvedéseken viszi keresztül Isten azt, akire rábízta az üzenetét. Talán most panaszkodik, s csak évek múlva tudja meg, miért kellett odakerülnie. Talán egy kórházi ágyon kell továbbadnia valakinek Isten üzenetét. Egy - akkor még nem hívő - orvos mesélte: egy egyszerű asszony bekerült az osztályra, súlyos fájdalmai voltak, de sugárzott. Sokáig bent feküdt, de a nála elhagyottabbakat segítette, szolgált. Kezdttem abba a nyolcágyas szobába a legsúlyosabb betegeket tenni, mert rájöttem, hogy aki abban a szobában fekszik, az megvidámodik. Egyszer görcse volt ennek az asszonynak. Viszem az injekciót, felhajtom a paplant, hogy beadjam neki; és maga alá gyűrve egy rongyos Bibliát találtam. Akkor életemben először gondoltam arra, hogy milyen ereje van ennek a könyvnek, és megértettem ezt az asszonyt: akkor jöttem rá a titkára. Ennek az asszonynak ezért az orvosért kellett ide jönnie.



Te mennyire élsz az igéből? Mennyire adod át magad a panaszkodás sötét erejének? Volt-e sikertelenséged az evangélium hirdetésében? És sikered?



Vö. ApCsel 16. fejezet: A lábuk erősen be volt csavározva a kalodába, csuklójukon és nyakukon vasgyűrűk, amelyeket lánc kötött a falba. A hátuk fájt a nyílt sebek és véraláfutások égtek, mintha tüzes tűkkel szurkálták volna. A szomszéd cellából nyögések és átkok hangzottak. Talán Szilás fejében is megfordult a kísértő gondolat. Nem kellett volna azzal a lánnyal foglalkoznunk. Kellett ez nekünk? Jobb lett volna talán, ha otthon maradok. Hát kellett nekem ez a Pál? És Mesterünk, Jézus? Hogyan engedheti ezt meg? Minek lettem akkor keresztény, ha ugyanolyan rossz dolgok történhetnek velem ezután is? És amikor az őrszem a harmadik éjszakai őrségre váltott a jelszóval, egyszer csak olyan éneklés és ujjongás hallatszott, amelyet még sohasem hallottak a filippi börtönfalak. Pál énekelt. Istent dicsőítette. Szilás elszégyellte magát. Eszébe jutott Jézus szava: ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, s az is, amit Páltól annyiszor hallott: „Ne feledd, hogy Krisztuson nem vett erőt a halál, ha vele együtt szenvedünk, vele élni fogunk, ha vele együtt tűrünk, vele uralomra jutunk!” (2Tim 2,12). Először halkan dúdolt az apostol, míg Szilást magával nem sodorta hitével, s aztán már együtt kiáltották a dicséretet Krisztus Úrnak, úgy hogy a falak beleremegtek. Az átkozódó sorstársak közül egyik a másik után némul el. Ugyan melyik isten lehet az, aki ekkora erőt ad nekik? Ezek egy új isten szolgálói és követői lehetnek. Ez új dallam volt, amelyet a világ még nem hallott. Ezt a dallamot Krisztus hozta a világba: „örömtöket senki sem veheti el tőletek”. Ez az igazi örömről szóló ének, ezt hagyta örökül Pál a filippi közösségének, halálra ítélté előtt a római börtönből írja nekik levelét, ami „az öröm levele”: „örüljétek az Urban. Ugyanezt írni hozzatok nem teher nekem, titeket pedig megerősít” (Fil 3,1). A hívek közben együtt voltak az értük való imádságban Timóteus és Lukács körül Lídia házában. Akkor a földrengés végigfutott a talajon, széttépte az ajtófélfákat, úgy, hogy a láncok és a satuk kiszakadtak a falból. A börtönőr azt hiszi, a foglyok kitörtek. Valódi római felfogás szerint az öngyilkosságot jobbnak tartja a kivégzésnél, ami a politikai bűnösök nem kielégítő őrzése miatt lett volna kiróva. Döbbenet. A foglyok nem a maguk irháját mentik, hanem a foglart akarják megmenteni. Ne tégy kárt magadban! A jóindulatú, de babonás börtönőr kettejükben egy istenség követőit látja. Tegnap látta mindkettőt, amint zokszó nélkül páratlan lelkerővel viselték a véres ítélet-végrehajtást, hallotta őket, ahogyan éneket zengtek istenükhöz, és ez az isten most

valóban megsegítette őket. Itt áll - egy felsőbb hatalomtól borzadva - az istenség félelmetes hatalmának színe előtt; és ő ennek az istenségnek a szolgáit láncra verte. A pogány világ istenei nem törődtek az emberek nyomorúságával. Most felszakad a vágy: Ha én is ilyen isten védelme alatt állhatnék? „Uraim, mit kell tennem, hogy üdvözljek?” (30.). Ezután félénken és nagy tisztelettel csoportosul köréjük az éjszakai udvarban a börtönőr egész házanépe, s megkezdődik a legkülönösebb hittanóra. A pogányok féltek az istenektől, nem volt belső kapcsolatuk isteneikkel. Megpróbálták jóindulatra hangolni isteneiket, nehogy lesújtsanak rájuk. Mennyivel más ez az Isten, akiről Pál beszél, aki „Egyszülött Fiát adta értünk, hogy aki benne hisz el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16): „Higgy Jézus Krisztusban és üdvözlj te és házádnépe!” (31.). Ha „Krisztus meghalt értünk, amikor még bűnösök (és ellenségei) voltunk”, most, hogy közel kerültünk hozzá, még sokkal inkább megment minket (Róm 5,10). Isten Atya, feltétel nélkül szeret Téged úgy, ahogy vagy. Kapcsolatra vágyik veled. Nem érzéketlen, távoli Isten: „Nem oly rövid az Úr keze, hogy ne szabadíthatna meg Téged, nem oly süket az Úr füle, hogy ne hallhatná meg kérésed”. Nem különös? Mit kell tennem, hogy megmeneküljek? Egy börtönőr akar a börtönben megmenekülni! Különös fordulat ez. Rádöbbsz, hogy ebben a börtönben tulajdonképpen ő az igazi fogoly! Képzeld el a két apostol állapotát: a vértől ragadós ruhákat, a halántékukban a szűrő fájdalmat, az éhségérzetet a gyomrukban, s nem magukat mentik. Az éjszaka kellős közepén megkeresztelik ezt a családot. A börtönőr feleségének jutott eszébe, hogy tegnap óta nem is ettek. Asztalhoz ülteti őket, férje pedig kimosta sebeiket. A hatóság súlyos vétséget követett el a vizsgálat nélküli törvénytelen eljárással, ráadásul megtudják, hogy Pál római polgár. Már korán reggel azt üzenik az őrnök: „Engedd szabadon ezeket az embereket!” Pál így most kezében tartotta a hatóságot. Lukács, az ApCsel szerzője látható élvezettel ecseteli mestere sakkhúzását. Játssza a sértődöttet, nem egyezik bele kérésükbe, hogy se szó, se beszéd, tűnjön el a városból, hanem azt kívánja, hogy a városatyá urak kísérjék ki tisztelettel a városból. A Megfeszített tanítványaként megmutatta, hogy Krisztusért tud gyalázatot elviselni, de azt is, hogy nem tűri, hogy az evangélium miatt csavargóként kezeljék. A börtön előtt néhány - még gyengécske hitű - keresztény már izgalommal várta mi történik. Ezen áll vagy bukik az európai misszió kezdete. Ha ezeket csak úgy agyba-főbe lehet verni, akkor mi vár rájuk? A friss keresztények miatt ragaszkodik most Pál ahhoz, hogy megkövessék őket. Nagy hajlongások között kivezetik őket. Az előkelőségek elhebegik bocsánatkérő szavaikat, s nehogy még nagyobb lázadás törjön ki, megadják nekik a díszkíséretet és kéri, hogy egy darabig kerüljék el a várost. Pálnak bizonyára fáradtságába került, hogy komolyságát megőrizze. A kezében vannak: mégsem fenyegetőzik, hogy: megyek a római prefektúrára és feljelentelek benneteket - bár megtehetné. Hagy lássa a fiatal gyülekezet, milyen szelíd lelkületű emberek képviselik Jézus Krisztus ügyét. Pálnak és Szilásnak viszont egyáltalán nem volt sürgős most elhagyni a várost. Méltóságteljes ünnepélyességgel Lídia házához vezettetik magukat, ahol a testvérek összegyűltek. Pál presbitereket (papokat) szentel, előljárókat rendel és megadja nekik a szükséges utasításokat.

Még Lukácsot is hátrahagyja itt, ez abból látható, hogy a 20. fejezetig a „mi”-t „ők”-re cseréli az ApCselben. Ez volt az egyetlen egyházközség, amelyet sohasem kellett megdorgálnia, és akiktől elfogadta, hogy szegénységében anyagilag is támogassák. „Filippiben szenvedés és bánalom ért bennünket” (1Tessz 2,2), ez volt Európa első köszönete Pálnak az evangéliumért. De semmi keserűség nem tud Úrrá lenni ezen a nagy lelken, ellenkezőleg! Az a gyermek a legkedvesebb az édesanyának, akiért a legtöbbet szenvedett. Pál szinte anyai gyengésséggel viseltetett ez iránt a közösség iránt: „szívemben hordalak titeket” (Fil 1) írja évekkel később még római börtönéből is, halála előtt. Szemében a szenvedés a leghathatósabb eszköz: „örömet szenvedek értetek” (Kol 3 – vö. engesztelő magyarok). Krisztus Egyháza is csak azokkal az eszközökkel tartható fenn, amelyekkel alapították: örömteli áldozatokkal. Te mennyi áldozatot hozol a keresztény közösségért, evangélium terjedéséért. Csak azon a plébánián lesz életképes keresztény közösség, ahol a legfőbb regulává válik, hogy a közösségi összejöveletekről nem hiányzik, s a testvéreimmel való együttlét és a misszió fontosabb egyéni céljaimnál. Egyébként csak öncélú emberek halmazává válik az Egyház, akik vallásoskodnak is egy kicsit, de valójában saját peccenyüket sütögetik. Amíg nem kíván különös áldozatot Jézus, addig megteszik kötelességüket, de egyébként, ha választani kell, akkor fontosabb a szórakozás, a tanulás, a munka, a pénzszerzés vagy bármi más, mint, hogy építsük Isten országát közöttünk. Egy ilyen „kötelességteljesítésből” nem lobban tűz, nem születik élet, nem születnek barátságok és közösségek Krisztusban.



Te mit tudnál tenni a kötelező minimumon kívül, szeretetből, lelkesedésből Isten országáért egyházközségedben és az evangéliumért?



ApCsel 17: Ezután Pál Tesszalonikibe megy. „Szokása szerint bement” a zsinagógába. Minek megy oda? Ha megverték ott négyszer, elmegy ötödször is. Ő így szokta. Nem tud nem elmenni, ha mindjárt agyonverik is. Én is hoztam meg azt a kis áldozatot a vasárnapi miséért. „Némelyek hittek közülük”. Ezekért a „némelyekért” tesznek meg Filippiből Tesszalonikáig 152 km-t gyalog, úgy hogy indulás előtti nap Filippiben összeverték őket, s még égtek a kék foltok. A népegyház így gondolkodott: sokakért keveset. A forrásnál pedig ez volt: kevesekért sokat. Mennyire idegen ez egy kártyázgató papi mentalitástól és egy csücsülő keresztény hozzáállástól, mely élvezzi az ól-meleget, de nem hív be oda senki mást. Most vette kezdetét az elmélyítő munka Jázon házában, a műhelyekben, magánházaknál, a rabszolgák lakta szobákban, az előkelő lakásokban, sőt tekintélyes asszonyok fogadótermeiben is. Személyes lelkipásztorkodás volt ez. Senkit sem tévesztett szeme elől. „Olyan szelíden viselkedtünk körötökben, mint a gyermekét dajkáló anya. Annyira közel álltatok a szívünkhöz, hogy nemcsak Isten evangéliumát, hanem életünket is nektek akartuk adni” (1Tessz 2,7-9). Csodálatos iskola volt ez az ifjú Timóteus részére. Láta Pált, amint „erővel és Szentlélekkel” (1Tessz 1,5) hirdette Krisztust, amikor összejöttek a kenyértörésre, s az emberek hol hangosan fölsírtak előző életükön érzett fájdalomban, hol meg felujjongtak az örömtől, ha egy bénán született hirtelen felugrott. A zsidók irigységből a város előljárói elé hurcolják Pálékat, s azzal vádolják őket, hogy az egész világot felforgatják. Háromszáz év múlva az egész Római Birodalmat a sarkából forgatja ki Jézus. Ma is, akinek a szívébe odaköltözik Jézus, annak a kis világa kifordul sarkából. Mert, ha nem fordul ki, akkor nem Jézust fogadta be, csak néhány tetszetős elméletet róla. Pál életveszélybe kerül, még éjszaka útnak indítják. A bérnyilkosokat megtévesztve úgy tesz, mintha a tenger felé futna, Timóteus a városban marad, hogy félrevezessék az üldözőket, Pált pedig barátai kis „partizán-alakulatként” a sokkal hosszabb és veszélyesebb hegyi ösvényen keresztül vezetik Béreaig. Itt is kis közösséget hoz létre. Kétszer is megkísérelt innen visszatérni Tesszalonikába, de az ottani zsidóság sátáni üzelmei miatt lehetetlen volt (1Tessz 2,18), sőt még itt is tönkre akarták tenni misszióját, utána jöttek, ezért Bérea-ból is menekülnie kell. Onnan Pált egészen Athénig kísérték, mert nem merték magukra hagyni, talán mert valami idegösszeroppanás-félét vagy betegségének egy rohamát szenvedte el távozásuk után. Szívének egy részét: Szilást és Timóteust Bérea-ban hagyta. Meg akarta hozni szívének ezt az áldozatát, mert a fiatal Egyháznak ott olyan égető szüksége volt rájuk, de amikor Athénben elbúcsúzott testvéreitől kérve kérte: „Mondjátok meg Szilásnak és Timóteusnak, hogy amint lehet, jöjjenek utánam”. Tehát mégiscsak nagyon betegnek és segítségre szorulóknak érezhette magát. Tesszaloniki két hűséges munkatársat ajándékozott neki: Szekunduszt, utolsó útjának kísérőjét és Arisztarchuszt, aki megosztotta vele római fogságát, Bérea pedig Szopatert.

3. előadás: Harc a világgal és az EGO-val – Jelszó: Csapatmunka

Egyedül Athénban (1Tessz 3,2): A világ vagy Krisztus (avagy kinek akarsz tetszeni?)

„Démász elhagyott a világ kedvéért” (2Tim 4,10)

Harc a világgal (és a közönnyel), akár olyan áron is, hogy egy időre egyedül maradsz – **„harci fegyvereink nem földiek”**

„Igaz ugyan, hogy testben élünk, de harcunkat nem a test szerint vívjuk, mert **harci fegyvereink nem földiek**, hanem isteni eredetűek, amelyek várakat is lerombolnak. Így megcáfoljuk az ellenérveket és mindazt, ami Isten megismerése elé akadályként tornyosul, minden értelmet hatalmunkba ejtünk és Krisztus iránti hódolatra kényszerítünk.” (2Kor 10,4). Vö. Jézus főpapi imája: „Ti nem ebből a világból valók vagytok. Ha ebből a világból valók volnátok, mint övéit, szeretne benneteket a világ. Atyám: Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem mentsd meg őket a gonosztól” (Jn 17,14-15). Pál Athénban - ApCsel 17,16-tól



Míg Athénban várt rájuk, Pálnak megrendült a lelke a bálványokkal tele város láttán. A zsinagógában beszélt a zsidókhoz és az istenfélőkhöz, de a téren is mindennap azokhoz, akiket épp ott talált. Néhány epikureus és sztoikus bölcselő vitatkozni kezdett vele. Mások megjegyezték: „Mit akarhat ez a szószátyár mondani?” Vagy: „Úgy látszik, idegen isteneket hirdet.” Tudniillik Jézust és a feltámadást hirdette nekik. Erre az Areopáguszra vitték s megkérdezték: „Megtudhatnánk mi az az új



tanítás, amit hirdetsz? Mert valami szokatlant hirdetsz. Tudni akarjuk hát, hogy mi az.” Az athéniak meg az ott tartózkodó idegenek semmi mással nem töltötték az időt, csak azzal, hogy újdonságot mondjanak vagy halljanak.

Itt állt végre Pallasz Athénénak, a bölcsesség istennőjének városa, aki villogó fegyverzetében és az aranyos lándzsával mintha csak azt mondta volna neki, hogy erő és szépség egymástól elválaszthatatlan isteni ajándékok, de elválasztva és Istentől elszakítva romlásba viszik a népet. Ez volt a kalokagathia gondolata: Az a jó, ami szép, ami csúnya az nem lehet jó. Hogyan mer beszélni a megzúzott, töviskoronás, véres arcról a filozófusok városában ez a sátorponyva-készítő, kicsit bőrszagú, beteg testű apostol. Hogy meri azt mondani abban a városban, ahol olyan igazsághirdető bölcsek éltek, mint Szókratész, Platón, Arisztotelész - akik megtanították a világot gondolkodni - hogy én hozom az egyedüli igazságot: a megfeszített és feltámadt Krisztust. Aki „nem volt sem szép sem ékes, külsejére nézve nem volt vonzó” (Iz 53), s mégis az abszolút isteni szépség, jóság és igazság benne nyilvánult ki. Athén halódik, szinte már csak önmaga múzeuma, így is mondhatnám: mauzóleuma. Filozófusaik már csak alkalmi bölcselek. Mindent állítanak, és ha megfizetik, az ellenkezőjét is készséggel bizonyítják. Minden igaz – az ellenkezője is. Pál napokon át egyedül kószált a városban, mely szinte elviselhetetlen lelki gyötrelmet jelentett számára, hisz Athén valóságos őserdeje volt az isteneknek, templomoknak, itt könnyebb volt találkozni egy istennel, mint egy emberrel (Petronius). Sajnálta ezt a népet, hogy itt az emberszív legszentebb igényeit pusztá esztétikai élvezetté laposították. Ismerték ugyan és ünnepelték az Attisz- és Adonisz-kultuszban egy isten halálát és feltámadását, de a vegetáció elhalásának és újraéledésének, majd újjáéledése ünnepének semmi köze nincs a mi Krisztusunkhoz, aki többé meg nem halhat. A fájdalom vad kitörései, mellyel az isten halálát siratták, és képét a tengerhez kísérték, a visszataszító színjáték a nemi jelképekkel, az éjszakai orgiás ünnep - mely az állatias nemi ösztönt dicsfénybe vonja - mélységes undort keltettek Szent Pál lelkében. Ekkor fogalmazódhatott meg benne gondolata, amit később a rómaiaknak megír: „Kérkedtek bölcsességükkel és oktalanná váltak. A halhatatlan Isten fönségét fölcserélték a halandó ember, ...a négy lábúak képmásával. Isten igazságát hamissággal cserélték föl, s inkább a teremtmény előtt hódoltak. (Ezért Isten) kiszolgáltatta őket saját gyalázatos szenvedélyeiknek... Nem méltatták Istent arra, hogy megismerjék, az Isten is romlott eszükre hagyta hát őket, hogy alávaló dolgokat vigyenek végbe” (Róm 1,22-28). Egy ilyen nap után, amikor a Fazekas negyedben nyugovóra tért mélységes levertségében és magányában azt mondhatta: Vedd el Uram életemet! Napokon át nem bírt erőt venni magán, hogy újra a városba menjen. Aztán jött a szombat. Megkereste a zsinagógát. Az athéni zsidóság elvilágiasodott, csak gyéren látogatta a zsinagógát, ez az egyetlen, ahol nem üldözték, hiszen a műveltség fellegvárában ilyen nem illik. Felvették már a görögök tógáját és magatartását. Athén szabadelvű, liberális város. Meghallgatták, hazamentek, megtartották a szombatot és el is felejtették. Pál az egyik utcasarkon egy kis templomocskát talál, benne oltár vagy fogadalmi kő ezzel a felírással: „Agnosztó Theó” = Egy ismeretlen Istennek. Szabály volt, hogy minden istenséget, minden démont a nevén kellett idézni; ha az ember nem ismerte a nevét, legalább névtelenül tisztelni vagy engesztelni kellett őket. Ebben a hanyatló korszakban a görögök bármiben készek voltak hinni, hogy megpróbálják bebiztosítani magukat. Pál idegennek érezte magát. Érezte, hogy az ő ISTENE ismeretlen számukra, hisz Ő az EGYETLEN.

Lehet emberek közt, a nyüzsgésben, az élet forgatagában is magányos valaki és érezheti magát egyedül, ha nem talál szellemi társat, s hitében nem osztozhat senkivel, mint Pál Athénban, ebben a világvárosban. Pál anyátlan árva, egyedül van, alig várja már Timóteust és Szilást, akiket – szívének nem kis áldozatát meghozva-hátrahagyott Béreában, hogy általuk megszilárdítsa a frissen született egyházközsége. Ilyen helyzetben sokan bármit megtennének, hogy barátokat szerezzenek, akár olyan áron is, hogy kicsit „finomítanak” az Evangéliumon, egy lebutított evangéliumot adnak át, amit még jópofának tarthatnak mások, sőt maguk is megpróbálnak másnak, fogyaszthatóbbnak látszani. Ilyenkor vajon megkaphatjuk-e azt az elfogadást, amire valójában vágyunk. Nem csak a szerepeinket fogják szeretni, amiket kedvükért játszunk? Ha őszinték vagyunk magunkhoz, mindnyájan olyan elfogadásra vágyunk, amikor személyiségünk egészét, úgy, ahogy van, szeretik és tisztelik. Ezt viszont nem tapasztalhatjuk meg, ha nem mutatjuk meg, s nem vállaljuk igazi önmagunk. Pált is megkísérti ez a gondolat, amikor hetek óta magányosan kóborol Athén utcáin. Beszédét az Areopágoszon úgy kezdi, hogy megnyerje az athéniak barátságát. Nagyon meg akar nekik felelni. Vágyik szellemi társra. Érti ugyanakkor, hogy legjobb barátját, a szívében élő Jézust nem árulhatja el. Nem cserélheti el művelt emberek barátságáért. Még egy költőjüket is idézi (Aratosz filozófus K.e. 240). Eddig szimpatikus is nekik, nagyon bólogatnak, hogy igen

olvasott ember, de amikor a megfeszített és feltámadt Krisztusról kezd beszélni, kinevetik. Mit akar mondani nekünk, komoly athéni filozófusoknak, ez a fecsegő (eredeti szövegben-permalogos-szemcsipegető, azaz, aki gondolatszegénységében mások gondolataiból szemezget), idegen istenek hírnöke? Verébnek nézik a sast - a verebek. Nem sejtik, hogy ennek a „fecsegőnek” a prédikációja egykor majd kiszorítja az ő filozófiájukat, s ledönti tanszékeiket. Hol lesznek már ők, amikor a sas beszéde kétezer év múlva is töretlenül szárnyal, földrészekén át, és a világ minden nyelvén mondják és olvassák a Bibliából azt, ami számukra nem volt több értelmetlen gagyogásnál? Mocorogni kezdenek a hátsó sorokban, s otthagyják. Egy-két kultúrált görög udvariasan odaszól nekik: Köszönjük Pál, erről majd még meghallgatunk. Nem is sejtik, hogy igazat mondanak! Nem tudják, hogy Pál beszédeit épp az ő nyelvükön vetik papírra és minden görögországi templomban még 2000 év múlva is felolvassák. Egy levelet nem hallgathatnak meg: Pál levelét az athéniakhoz, mert ilyet nem írt, mert abban a városban lenézték a bőrkötényes iparos-apostolt. Ha én Korintusban lennék görögkeleti lelkész, csak megrendülten tudnám olvasni ezt a levelet, amit az én városomnak írt egyszer Pál apostol. – Ebből maradtak ki a gőgös athéniak. Halálos ágyam mellett megállni nem fog se Plátón, se Arisztotelész, se Epikurosz. Csak a véres arcú, töviskoronás Megváltó, Jézus Krisztus. „A tudatlanság ideje lejárt”. Nem lehet húzni-halasztani megtérésemet. Én már nem mondhatom, hogy: Uram én nem tudtam. Nem elég tudni Jézusról, ismerni tanítását. Az Areopagosz Athén legtiszteltebb nemesi testülete, előttük állt egyszer Szókratész is, Pál is. Feladata törvényszékként őrködni a vallás, filozófia, retorika és egyéb tudományok felett. Tekintélyét az egész világ elismerte, de Isten előtt mégis megbukott „tudásával”. Az ördög is tud Istenről, mégsem bízik benne és retteg tőle. Csalódottan távozik szállása felé, s észreveszi, hogy néhányan követik: Dionüsziosz az Areopagosz tagja, egy fekete fátyolos nő, fátyla mögül mélytűzű, értelmes szempár csillant elő: Damarisz és még néhányan mások. Miután Pál így nyíltan meg merte mutatni magát, most már megtalálhatták azok, akik egy ilyen ember barátságát keresték. Ők igazán szellemi társai lettek, nemcsak színleg. Ha magányos vagy ne zárkózz be önmagadba, hanem menj Istened elé és az emberek közé szeretni őket, de ne játssz szerepeket azért, hogy elfogadjanak, mutasd meg önmagad és várj! Isten hozzád küldi azokat, akik téged keresnek. A zsák megtalálja foltját. Mindenki azt látja szépnek, amilyen ő maga. Egy igénytelen férfi nem fog igényes nőt szépnek látni a maga számára házastársként, hanem inkább nálánál butábbat. Azt tartjuk szépnek és vonzónak, ami igényeinknek megfelel. Egy alkoholista az alkoholisták társaságát. Egy könnyűvérű lány a könnyelmű, szexmániás fiúkat. Egy kultúrált ember, az intelligenseket. Aki annyira igényes, hogy istennél kevesebbrel nem éri be, az azt fogja szépnek látni, amit Isten Lelke jár át, ami telve van szeretettel. Az szépnek látja a szeretetben mellette megöregedő házastársát. Szépnek látja az esztétikailag megcsúnyult haldokló János Pál pápa arcát. Érdekes módon fiatalok milliói akarták látni őt és belekapaszkodni utolsó mosolyába és szavába: „Legyetek derűsek, én is az vagyok!”, mert benne Isten szépsége csillant fel, aki jóvá szeret bennünk mindent, azzal, hogy Krisztusban magára vette csúfságunkat és széppé szerette: Jézus feltámadt testének is maradt „szépséghibája”: a sebek. A sebek nem tűntek el, de már ragyognak. Madarat tolláról, embert barátjáról. Sokszor bizony igaz. Olyan barátokat választasz, amilyen Te magad is vagy legbelül. Egy lány mondta egyszer, hogy nem értem, hogy én miért csak szélhámos fiúkkal tudok összejönni? Mert ő maga is velük érezte jól magát. Mert nem a hívő vallásos fiúk társaságát kereste, hanem a vagány, „disco-patkányokét”. Mert kihívóan öltözködött, ezért olyanok találták meg, akik kifejezetten a szexuálisan izgatót keresték.



Neked milyen társaságod van? Tudsz-e várni, ha egyedül érzed magad? Mit teszel, amikor magányos vagy? Megpróbálsz beolvadni, hogy elfogadjanak egy társaságban, s emiatt olyan dolgokat is teszel, amit magadtól nem tennél? Tudod-e vállalni magad, hitedet, elveidet, meggyőződésedet, akkor is, ha emiatt lenéznek, kiközösítenek, gúnyolnak vagy közöny fogad? Mered-e? Hogyan birkózol meg a közönnyel, ami környezetted részéről a hitedet éri? Mit jelent számodra a szépség? Volt-e már, amikor Jézus barátságát elcserélted valaki szimpátiájáért? Lehet-e mindenki barátod? Kell-e, hogy mindenki az legyen? (Pál: „megmondtam nektek: ne barátkozzatok romlott emberekkel!”, a barát szellemi-lelki társ is). Milyen modern bálványistenek vannak a magyar fiatalok életében, amikkel könnyebben találkozunk, mint egy emberrel: pl. számítógép, vmi élvezet, pénz, tanulás stb? Van-e, hogy te is felveszed a görögök tógáját, s kétkulacos keresztény vagy?

4. előadás – Jelszó: Csapatmunka

Korintus: EGO vagy TESTVÉR?

Harc önmagunkkal az Egyházban, avagy küzdelem az egóval a közösségért - „Talán megosztott Krisztus?”
(1Kor 1,13)



Avagy a kétkulacsosság kísértése: „Vessük hát le a sötétség tetteit és **Öltsük fel a világosság fegyvereit!** Élünk tisztességesen,... ne civakodásban és versengésben. Inkább öltetek magatokra Urunkat, Jézus Krisztust” (Róm 13,12)

A korintusi egyház alapítása - ApCsel 18 – Feldolgozandó ige még az apostol kikényszerített dicsekvése szenvedéseiről: 2Kor 11,16-12,13



„Ezek után Pál elhagyta Athént és Korintusba ment” (ApCsel 18,1). Az „elhagyta” kifejezésnél olyan görög szót használ, amit abban az időben csak akkor használtak, amikor házastársak hagyták el egymást véglegesen. Pál elválik Athéntől, s még válólevelet sem ad. Sose íródik meg az athéni levél. Pál, szívében Krisztussal kísértél Athénből. Korintust K.e. 44-ben Julius Caesar tündöklően újjáépítette és benépesítette, mert K.e.146-ban a római császár a földig romboltatta. Korintus Görögország két részének a találkozásánál a Korinthusi-öböl partján fekszik. A városon keresztül áradt a római jog és béke, a Pax Romana, de a római pénz és erőszak is. Rajta keresztül indult el Róma felé a kelet minden különös vallása, misztikája, babonája és egyre züllöttebb életformája. Korintusiaskodni akkoriban azt jelentette: paráználkodni. 1000 prostituált állt rendelkezésére az érkező utasoknak, Aphrodité istennő szolgálatában, aki Ady szavai szerint a szexus, a vér és az arany istennője. A várost szíriaiak, egyiptomiak, görögök, latinok, néger, etiópok, macedónok lakták, a lakosság csaknem kétharmada rabszolgaként. Itt rendezték az Iszthmoszi játékokat Poszeidón, a tenger istenének tiszteletére: versenyfutásban, kocsihajtásban, birkózásban, ökölvívásban stb. Hívó nem vehetett részt, mert azon kívül, hogy a versenyzők meztelenül voltak, mindez egy pogány istenség tiszteletére történt. Pál zsidó létére bemelegszik ebbe a tisztátalan városba, s mer hinni abban, hogy nyitott szívekre talál. Módosít „hitoktatói” stílusán, tanul athéni kudarcából. „Elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről. „Igehirdetésem ezért nem a bölcsesség elragadó szavaiból állt, hanem a Lélek és erő bizonyosságából” (1Kor 2,4), hogy Krisztus keresztje erejét ne veszítse. A zsinagógában kezdi itt is. Egy darabig megy is a dolog, amíg Kriszpusz, a zsinagóga előjárója meg nem tér. A zsidók elvesztették lábuk alól a talajt: a mi előjárónk valami gyanús szektához csatlakozott. Felindultságukban csaknem széttépték Pált. Egészsége romlik, a feszültség egyre nő: vagy megint megkövezik és agyonverik vagy kiseprűzik.

Mennyire szüksége lenne egy kicsiny keresztény közösség védőszárnyaira, hogy ezt kibírja. Amikor végleg mélypontra jutna, Jézus akkor lép közbe. „Egy éjjel az Úr álmában felszólította Pált: „Ne félj, hanem beszélj, és ne hallgass! Én veled vagyok, senki sem fog hozzád nyúlni vagy ártani neked, mert sok emberem van ebben a városban.” Ott maradt hát másfél évig, és hirdette az embereknek az Isten szavát”. És valóban Isten előkészített neki egy szerető háttérközösséget, álmodni sem mert volna arról, hogy ebben a városban már hívő keresztényeket talál. Biztosan nem mert volna másfél évig itt maradni, hisz szét is tépték volna a zsidók, ha egy házaspár barátsága nem fogja őt körül. Ki ez a házaspár, akiket az Úr előre küldött neki? Sátorponyva készítő, kenyeret és munkát adtak Pálnak. Aquila (sas) és Priscilla (kis öreg) a pici római keresztény közösségből idemenekült férjfeleség igazi szerető és imádságos háttér volt. Van-e ilyen Priscillád és Aquilád, van-e ilyen keresztény közösséged? Claudius császár kiűzte a zsidókat Jeruzsálemből, így lettek földönfutókká majd telepedtek le nagy szegénységben Korintusban. Ez komoly krízis lehetett. Mikor Pált megismerik, s befogadhatják, ezt mondja Priscilla: Érted már apus, miért kellett nekünk idemenekülnünk? Nem véletlen, hogy Korintus ihleti meg leginkább a keresztény közösség szükségességén való elmélkedésre. 1Kor 12 szerint az Egyház Krisztus teste kell, hogy legyen. Ahol nem mondhatja az egyik tag a másiknak, hogy nincs rád szükségem. Veh solis! Jaj az egyedülállónak! Pál megtapasztalta, hogy életet adó tér egy krisztusi közösség, de ha az nem krisztusi, akkor: „ha marjátok egymást, vigyázzatok, fel ne faljátok egymást!” (Gal 5,15). Ezen az élettéren kívül veszélyeztetett a létünk, mert ott a külső sötétség honol. Ezért a legfélelmetesebb büntetés a közösségből való kizárás volt, amire egy botrányos személlyel kapcsolatban a korintusiakat kellett felszólítania: „Urunk Jézus Krisztus nevében egyesüljünk, ti és az én lelkem, Urunk Jézus hatalmával, adjuk át az ilyet a Sátánnak testének romlására, hogy lelke megmeneküljön!” (1Kor 5,5). Ennek még a gondolatába is beleborzongtak a korintusiak és megjavultak, csak ne kelljen egynek is nélkülöznie közülük ezt az életet adó teret, a keresztény közösséget. Mi pedig bele kell, hogy borzongjunk, hogy sokan a templomon kívül nem is keressük a hívő keresztényekkel való találkozás lehetőségeit, nem járunk ifi hittanra, közösségbe, vagy könnyelműen hanyagoljuk, ha valami „fontosabb” van. A templomba járás önmagában ugyanis még nem közösség, csak emberek halmaza egy fedél alatt, ha azon kívül

nem járnak össze és nem törődnek személyesen egymással: „a tagok törődjenek egymással” (1Kor 12,25). Előfordul az is, hogy nem krisztusi a keresztény közösségünk, hogy marakodunk, pártoskodunk, s azt mondjuk: nem jövök, mert megsértett. Vagy: mert nem annyira bírom őket, nem szimpik. Krisztusivá csak akkor válik közösségünk, ha azzá tesszük, s nem egy ideális közösséget keresünk valahol távol, hanem azokat tesszük és fogadjuk el testvérünként, akiket Isten a mi falunkba, mellénk adott. Ezért mondja a kis korintusi közösségnek Szent Pál, ahol komoly bűnök, pártoskodások vannak, hogy minden kegyelemben gazdagok lettetek. Tehát nem kell a szomszédba menned a kegyelemért. A te kis falud kis keresztény közösségében is ott lehet minden kegyelem, a teljes Krisztus: „semmi kegyelmet sem nélkülöztök” (1Kor 1,7). Pál ezután nem merészel soha egyedül evangelizálni. Mindig, amikor csak lehet, még római fogságában is maga mellé kéreti keresztény testvéreit, hogy szerető közösség ölen, s bátorításával tanúskodhasson Jézusról. Tanúságtétele hatékonyabb is, bár bilincsekben van mégis sok a megtérő: „széles, sokat ígérő kapu tárult ki előttem” „mostani helyzetem előnyére válik az evangéliumnak”, itt van mellettem Lukács... Amit pl. a pretoriánus katona még egyéni hóbortnak mondhatna Pálnál, azt most eleven megvalósulásában látja a kis keresztény közösség tagjai közötti különös szeretetben. Valami természetfeletti szimatol. Itt van valami objektív, ami szinte kitapintható – érzi. Ez meggyőzi őt. Akkor Pál elmondja Ura tanítását: „ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok köztük” (Mt 18,20). Ezután megkereszteli a katonát. Bizonyára így történhetett.



Pált Gallio prokonzul elé hurcolják, aki Seneca unokatestvére, de fordítva sül el a pisztoly. - Ne veszekedjetez itt előttem az utcán, ez nem jogi ügy, hanem vallásos szófacsarás, ehhez nekem semmi közöm, menjetez innen! Szinte tragikomikus, hogy amikor nem sikerül Pált elintézni, meglesik a zsinagóga új előljáróját Szoszthenészt, ahogy jön le a lépcsőn és jól elagyabugyalják. Megverik a saját „papjukat”: Így intézted el nekünk ezt az ügyet? Ezért vagy te a mi vezetőnk? Priscilla és Aquila még nem tudnak úrrá lenni örömiükön, hogy Pált nem börtönözték be, néhány testvér beállít egy tépett ruhájú, vérző emberrel a nyakukban. Hirtelen felismerik, és amíg Szoszthenész sebei gyógyulnak, lelke is átalakul: megtér. És láss csodát: az Első Korintusi levél így kezdődik: Pál, Krisztus Jézusnak Isten akaratából elhívott apostola és Szoszthenész, a testvér. Lehet, hogy ez a zsinagóga második előljárója, mert az, hogy ő is megtér komoly tanúságtevő erővel bír.



Hamarosan mennie kell mégis Pálnak, de most már előreküldi biztos háttérközösségként előkészíteni a talajt Efezusba Priscillát és Aquilát. Sokáig tartózkodik Efezusban Pál. Valami nyugtalanítja: Timóteust Korintusban hagyta. Vágyik a „fia” után, nagyon szereti őt. Két fiatal ragyogó lélek között él – egyiknek ott volt a halálánál, őrizte a ruháit. Soha nem tudja feledni, kíséri a fényes árny: István vértanúé. A másik Timóteus, a lelki gyermeke. Pál mindig izgatott, ha nincs vele. Ezért levelet küld neki Korintusba. Válasz helyett maga Timóteus érkezik. Micsoda öröm! Keblére öleli, Eucharisziát (a szó a szentmisét jelenti, magyar jelentése: hálaadás) tartanak. Igen ám, de Timóteus rossz híreket hoz. Amikor az Úr vacsoráját veszik, a gazdagok nem esznek együtt a szegényekkel. Lerészegednek, mások vérfertőző viszonyt folytatnak, ismét mások pogány bíróságok előtt akarnak pörösködni hittestvéreikkel holmi anyagi javak miatt. Gyorsan levelet ír és megkéri Timóteust és Arisztarkuszt: menjetez, vigyétéz az írást Korintusba! Ez a Könnyek levele, ami elveszett. Könnyen lehet, hogy később a korintusi gyülekezet tüntette el, mert szégyenükre volt erélyes hangneme miatt. Ezután megírja a második levelet, ez a Bibliában az Első Korintusi levél. Majdnem azt merem mondani, milyen jó, hogy problémák vannak Korintusban, különben nem ismernénk a Szeretethimnusz, melyet Pál szívéből a nehézségek hoznak elő a Szentlélek sugalmazására. Így szólítja meg őket levele elején: Korintusban élő szentek. Minden bűnük ellenére megelőlegezi nekik ezt a címet. Ez Pál pedagógiája: hiszi, hogy a Lélekben jóvá szeretheti őket. Az apostol ez után megtudja, hogy lakik itt Efezusban egy alexandriai származású görög-zsidó ember, valami Apolló, aki csodálatosan hirdeti az ígét. Alázatos ember lehet, mert amikor meghallgatja őt Aquilla és Priscilla, majd meghívják a lakásukra és szelíden figyelmeztetik: „Valami hiányzik a te igehirdetésedből” – akkor nem sértődik meg, hanem elfogadja, hogy őt a görög műveltségű, rendkívüli szónoki képességű fiatal embert ezek az egyszerű sátorponyva készítőz a lábuknál ülve házuknál tanítsák Jézus Krisztusról és magyarázzák neki Pál tanítását. Ők mutatják be Apollót Pálnak, attól kezdve remekül szolgálnak együtt. Egyik kiegészíti a másikat, és amikor az apostol Efezusban marad, Apolló Korintusba megy. Talán Pál mondta neki: „Nézd, nekem most itt kell maradnom, de a te ékesszólásodra, nagyobb filozófiai műveltségedre, remek görög



nyelvtudásodra ott van szükség. Menj csak át Korintusba”. Az ékesszólást kedvelő korintusiak hamarosan sztárként kezelik és pártokra szakadnak: „Én Pállal tartok, én meg Apollóval”. Apolló nem hagyja, hogy kijátsszák Pállal szemben, ezért inkább elhagyja Korintust. Pál pedig így rakja helyre a pártokra szakadó korintusi közösséget: „Én ültettem, Apolló öntözte, de a növekedést Isten adja”. A korintusiak megtérésük előtt többen a pogányok módjára érzékiségben éltek, temperamentumuk is szenvedélyes volt. Megtérésük után a Jézussal való kapcsolat tiszta örömét is sokszor szenvedélyes, érzelmileg túlfűtött állapotban éltek meg, még az Istentiszteleteken, Szentmiséken is. Talán érzelmi nyitottságuk miatt is erősek voltak közöttük a rendkívüli karizmatikus megnyilvánulások, de ezeket egyesek rivalizálásra vagy öntetszelgésre használták. Az apostol őket is helyre teszi: „Ha szeretet nincs bennem, (mindez) mit sem használ nekem. Legyen bár prófétáló tehetségem...” (1Kor 13,2). „A Szentlélek ajándékait mindenki azért kapja, hogy használjon vele” (1Kor 12,7).

„Senki sem mondhatja: Jézus az Úr, csakis a Szentlélek által” (1Kor 12,3). Csak az állíthatja magáról, hogy a Szentlélek a szívében lakik, aki valóban Úrnak vallja Krisztust, de nem csak az ajkával, hanem: engedi, hogy beleszóljon az életébe, a házasságába, párkapcsolatába, pénzébe, baráti körébe! Aki nem azt gondolja vagy mondja: Kérem, meghallgatom a templomban, de nekem elő ne írja ezt meg azt! A templomon kívül magánemberek vagyunk! Tessék nekem szépeket prédikálni, de ne piszkáljon bele az életembe! Ne szóljon bele! És Isten se szóljon bele! Isten Szentlelke ott van, ahol Jézus az Úr, ahol beleszólhat minden dolgunkba, és mi ezt várjuk, kérjük, hagyjuk. Amikor kitesszékelem önző éneket a középpontból és Jézust hívom oda, ott a Szentlélek szele fúj. Nagyon is tudja Pál miről ír a korintusiaknak, mert Efezusban ő is megismert ilyen kétkulacsos embert, Alexandert, a rézművest, aki magánéletében zsidó volt, de társadalmi életében pogány, mert a termékenység istennője, Artemisz tisztelői megrendeléseire, zsidó létére bálványszobrocskákat készített. Addig semmi baj nem volt Efezusban, amíg a terjedő kereszténység anyagi vonalon nem érintett egy bizonyos réteget, a pogány kegyeszerárusokat, akiknek a termékeik egyre kevésbé fogytak. „Zavargás támadt az Úr útja miatt”. Ahol elkezd terjedni az Úr igéje, ott történnek a bajok. Ahol kellemes, langyos élet folyik ott nincs semmi baj. Ha hitvallásod mindig mindenkinek tetszik, akkor valamit nem jól csinálsz. Az azt jelenti, hogy jelen van a Kísértő. Ő nagyon szereti az alvó híveket, a bólogató embereket. Tehát ne riadozzunk, ha néha kemény szelek fújnak! Ha a szíved igazán az Úré, akkor esetleg az apád, kedvesed, barátod vagy osztálytársad, saját édestestvéred azt mondja: Hát azért ennyire már nem kéne! Eddig egész normális volt, most valami baja van. Isten igéje szembefordíthatja az apát a fiúval, de csak addig, amíg össze nem rendeződik újra a dolog. Aztán kitisztul minden és mélyebb szinten, egységre találunk. Onezimusz rabszolga is szembefordult egy ideig az Úr igéjéért urával, hogy aztán gazdája már ne csupán, mint szolgát, hanem mint testvért fogadhassa vissza (Filemnonhoz írt levél). Aki Jézus tanítványa lett, de a „békeség” kedvéért lemond az ő igazi követéséről, az hasadt ember lesz. A lelke hasad meg, mint ahogy Júdásról olvassuk, hogy „kettéhasadt és kifordultak a belei” (ApCsel 1,18). Ő is Jézus tanítványa lett, de emberi érdekből elárulta őt. Timóteusnak kétszer is ír Alexanderről: „Tartsd meg a hitet és a jó lelkiismeretet, amelyet egyesek elvetettek, és ezért a hit dolgában hajótörést szenvedtek. Ezek közül való Hümenaios és Alexander, akiket átadtam a Sátánnak, hadd tanulják, meg hogy ne káromolják az Istent (1Tim 1,19-20). –És a második levelében: „Alexander a rézműves sok rosszat követett el ellenem. Megfizet neki majd az Úr cselekedetei szerint. Te is őrizkedj tőle, mert igen hevesen ellenállt a mi beszédeinknek” (2Tim 4,14-15). De ki volt ez a Sándor (görögül Alexander)?



Könnyen lehet, hogy az Efezusban élő zsidó származású rézműves. Bedolgozott Demeternek. Kis bálványszobrokat készített az Artemisz-templomról, csak hogy zsidó embernek nem szabad volt ilyet csinálni! Ám úgy látszik Alexander rájött, hogy az üzlet az üzlet. Még az is lehet, hogy egyszer valamelyik inasa azt mondja ennek az Alexandernek: Gyere már el, hallgasd meg ezt a prédikátort! Elmegy, meghallgatja, fellelkesedik Pálért. Délelőtt formázgatja az Artemisz-szobrocskákat, délután hallgatja Pál apostol igehirdetését. A modern ember típusa. A magyar keresztények jó része ilyen kétkulacsos. Szépen éldegél ez a Sándor mindaddig, amíg egyszer szembe nem kerül Isten Lelke és a Kísértő: Pál és Demeter. És Sándor lelepleződik. Döntenie kell hová tartozik. A zsidók maguk előtt tuszkolják, sodorják a színház felé. Előcitolják, színt kell vallania. Amikor meglátják, hogy zsidó, üvölteni kezdenek: Nagy az efezusiak Artemisze! Nem tud szóhoz jutni, hiába akar magyarázkodni. Légüres térbe kerül, már nem hisz neki többé senki, se a pogányok, se a zsidók. Sehová nem tartozott, sehová sem fogadták be. Egyszer döntsük el kié az utolsó szó az életünkben, a pénzé? A testé? Vagy: Jézusé?

Valaki minden kiadásáról naplót vezetett és abbahagyta, amikor rádöbbsent, hogy egész estéjét a pénzével való törődés foglalja le és már nincs ideje szentírásolvasásra. Valaki rájött, hogy ugyanezt a szerepet a TV és az internet tölti be.



Próbáljuk meg rangsorolni mindazt, amik, vagy akik életünkben a legtöbbet foglalkoztatnak. Lehet, hogy a tanulás-bálvány vagy a siker- vagy a szerelem-bálvány kerül az első helyre. Vagy egy harag, vagy egy élvezet, vagy egy rossz szokás, szórakozás. Második helyen jön „ez a gond”. Harmadik helyen „az a szokás”. Negyedik helyen „az a kötelesség”. Hol van Jézus helye? Amikor Pál a korintusiaknak első levelében a szeretetről ír, nem akármilyen szeretetről ír, hanem agapének nevezi (a klasszikus irodalomban mindössze tizenötször fordul elő). Ez feltétel nélküli szeretetet jelent, ahogyan Isten szereti az embert: egészet ad neki, de jelenti az ember választ is Istennek, hogy ő is osztatlan szívvel egészet adhat a Szentlélek kiáradása óta, és Istent teszi élete középpontjába.



Viszik a levelet. Még mindig nincs rend Korintusban. Most Tituszt küldi. Úgy látszik ő erélyesebb, mint Arisztarkusz és Timóteus, akiket az elveszett levelével küldött. Rohan vissza Pálhoz! Rend van, jöhetsz! Mielőtt elindulna, megírja a második Korintusi levelet. Hajóra száll és az éhező jeruzsálemi egyház számára gyűjtött összeget viszi magával. Tavaszig három hónapot tölt Korintusban, és még arra is van ideje, hogy megírja a Római levelet. Akkor már a szíve Róma felé tart, de még egyszer elindul, hogy találkozzon a jeruzsálemi hívekkel.

5. Előadás: Missziónk Hazánkban Jelszó: Értük

Irány Róma! – Végso küzdelem: Élet vagy halál? Az élet vagy a halál kultúrája, civilizációja?

Avagy harc az állammal (császárral, társadalmi közvéleménnyel) a Hazáért

**„Krisztus levele vagytok... az élő Isten Lelkével írva, nem kő táblákra, hanem a szív húsból való tábláira”
(2Kor 3,3)**

Boldog, akinek nem kell mindig azt tennie, amit mindenki tesz. Pál nem hódol Néró előtt, még akkor sem, ha mindenki tapsol neki, de egy emberibb társadalomért és jobb hazáért küzd (nemcsak a mennyei Hazáért). Magyar népünk panaszkodó nemzet. A panasz a halálba vezet. Te válaszod az életet! Ha valakinek oka lenne a panaszra az Pál: egy széthrohadó Birodalom romjain egy kéjenc császár (Néró) halálos karmai közé fog kerülni. Zsidó népe megöli a prófétákat, akik Hozzá küldettek, Jézust is elvetették, Pált is. Mérhetetlenül fáj neki. Inkább Ő lenne átkozottként távol Krisztustól, a népéből valóként, a test szerinti Izraelért. Élete vége felé értük aggódik a Római levélben, de ilyet tud írni: „Örömet szenvedek értetek” (Róm 9,1-5). A remény ellenére reménykedve mégsem esik kétségbe, hanem hiszi: Ha már vétkükből is üdvösség támadt a pogányoknak, „mennyivel inkább (nyereség lesz) beteljesedésük!” (Róm 11,12). Ezért még egy utolsó próbát tesz megmentésükre: először mint zsidó, népe felelős vezetői elé megy, azután mint római polgár régi vágya teljesedik be: Rómába megy és a császár házából valók elé áll, hogy mentse, ami még menthető a Római Birodalomban.



Te szereted-e Hazádat? Szoktál-e engesztelni magyar népünkért? Mi a felelőssége egy keresztény embernek a Hazájáért?



Érzi, hogy halála közeleg (27 évesen tért meg, most 47 éves). Troászban miséznek, a hívek érzik, hogy ez az utolsó igehirdetése. Hajnalban elküldi a hét adománykísérő fiatal embert, és barátait: Tituszt, Timóteust, Lukácsot. Hajóra ülteti őket s egyedül, gyalog, negyven kilométeres utat tesz meg a Zsida hegység félelmetes szikláin és ösvényein át anélkül, hogy lefeküdt volna ez az agyongyötört testű apostol. Ez volt az ő utolsó vacsorája, most ez az ő „Getszemánéja”. Milétuszban megsiratják, csókolgatják, keserves elválás volt. Többé nem látják egymást. Magyarázza, hogy a Lélektől kényszerítve megy Jeruzsálembe, és a Szentlélek városról városra tudtul adta, hogy fogság és nyomorúság vár rám. (Ef- itt mintha búcsúbeszéde lenne olvasható, mint Jézusnak). Ezután Tíruszban siratják, majd Caesareaba, Fülöp diakónus házába megy az, aki Fülöp barátjának, Istvánnak megkövezésében közreműködött.





Ezután Jeruzsálembe megy. Akik halálra keresték, most leesett állal mondják: Hát ez ide mer jönni? A kémek együtt látják a pogány származású, efezusi Trofimusszal, s amikor Pál a kiengesztelődés kedvéért bemegy a Nagytemplomba, hogy a naziri fogadalommal együttjáró „kölséges” áldozatot bemutassa, azt hiszik őt is magával vitte. Jeruzsálem felrobban. Napjainkban az ásatásoknál előkerült egy tábla ezzel a szöveggel: „Ha egy pogány innen tovább megy (tehát beljebb a templomba) az halálnak halálával lakol”. Most Pált vádolhatják, mint Jézust, hogy megszenstelenítette ezt a helyet. Pált a rómaiak szinte erőszak árán mentik ki a felbőszült nép kezéből, a nagyhatalmú római ezredes is részt vesz az „akcióban”, azt hiszi, hogy most azt az egyiptomit keríti kézre, aki néhány nappal ezelőtt fellázította és pusztába vezette a szikáriusok (rómaiak és a kollaboráns zsidók elleni „késelő” merényleteket szervező ellenállási mozgalom) egy csapatát. Pál bátor ember, ebben a kiélezett szituációban kezd el tárgyalni az ezredessel. Az meglepődött, hogy tud görögül. Kissé csalódott is volt, hogy nem ő az a hírhedt egyiptomi, s Pál kérésére korrektül szót ad neki. A katonák leveszik a vállukról és az Antónia erőd lépcsőjének tetejére állítják Pált, s héber nyelven elkezd beszélni. Megtérése történetét mondja el. Azok megszagatták ruhájukat, tépik szakállukat és kiáltoznak. Jahve, az élő Isten nevében meg akarják ölni az élő Isten szolgáját. Felrobban Jeruzsálem. De úgy felrobban, hogy itt kezdődik ítélete. Akik most kiáltoznak, tíz év múlva mind elvesznek a római légiók kardjának döfősei és csapásai alatt, amikor 70-ben Titusz seregeivel a földig lerombolja városukat és templomukat, kiirtja családjaikat, addig éheztetni őket, hogy az anyák már saját gyerekeiket is megeszik. Jézus könnyek között jövendölte: „Jaj a szoptatós anyáknak azokban a napokban”. „Amikor látjátok, hogy Jeruzsálemet hadseregek kerítik be, akkor tudjátok meg, hogy elközelgett annak a pusztulása” (Lk 21,20). Pált most korbáccsal akarják kivallatni, hogy miért utálják ennyire, s nem szívesen teszi, de nem volt más választása: római polgárjogára hivatkozik. Az ezredes már attól is megijed, hogy megköttette, ezért az ezredes védelmében marad, aki leüzen a nagytekintélyű Szanhedrinnek: „Gyertek fel szépen ide az erődbe, ha egy római polgárral akartok beszélni, itt vádoljátok őt, ha akarjátok!”. A főpap is felmegy velük kelletlenül, de nem főpapi ruhájában, mert Pál nem ismerte fel. Védőbeszédét egyszerű megszólítással kezdte. Ananiás főpap ezért megparancsolta azoknak, akik mellette álltak, hogy üssék szájon Pált (mint Jézust a főpap szolgája), most Pál arcán keresztül ütik meg Jézust újból. „Megver téged az Isten, te meszelt fal! Itt ülsz, hogy ítélkezz felettem a törvény szerint, mégis a törvény ellenére azt parancsolod, hogy megüssenek?” Döbbenetes prófécia. Utolsó szóig beteljesült: tíz év múlva Ananiást saját hívei szúrák le, amikor Titusz hadai bevonulnak Jeruzsálembe. (párhuzam Jézus: fehérre meszelt siroknak mondja a farizeusokat, a főpap szolgájának pedig: „ha rosszul szóltam, bizonyítsd be...”). Egyes írástudók a Szanhedrinből azt mondják, mint Pilátus: „Semmi rosszat sem találunk ebben az emberben”. Pálnak fogytán van testi-lelki, szellemi ereje. Nagyon súlyosan érinti az, hogy vérszerinti népe a végső mentőkísérletét is eljätssza, és végleg megkeményedik vele szemben. Ekkor „odaáll mellé” az Úr és megdicséri, hogy ilyen bátran kell tanúságot tennie Rómában is. Több mint negyven zsidó férfi szent esküvéllel megfogadja, hogy egy falatot sem esznek addig, amíg Pált meg nem ölik. Mellésurrannak és leszúrák, ha majd kihallgatásra viszik. Isten főpapjai bérgyilkosokkal tárgyalnak. Másodszor. Íme, most negyven Júdas is akad! Micsoda katonai kíséretet kap! A kis vézna apostolt négyszázhetvenen kísérik, polgárjoga miatt és, mert lázadástól tartanak, ami ki is tör 10 év múlva, de ők már érzik a szelét. Cezáreában két évig ül börtönben, mert nagyon húzódik ügye. Egyetlen lehetősége, hogy eljusson Rómába misszionálni, mivel nincsen pénze, hogy a Birodalom „hivatalból” utaztatja. Leveleket ír. Nem is cenzúrázzák, csupa bolondságot ír. Nem is gondolják, hogy évezredekig féltve fogják őrizni azokat a „firkálmányokat”. Félix utódjánál, Fesztusznál a zsidók már majdnem elérik, hogy szolgáltatassa ki nekik Pált, mire az a császárhoz fellebbez.

A zsidó árnyékkirály, II. Heródes Agrippa is odalátogat Fesztuszhoz, s mivel akkoriban nem volt mozi, a helytartó azzal akarja szórakoztatni, hogy előhozatja ezt a különös zsidó foglyot. Nagy hatással van a züllött, saját húgával, Berenikével vérfertőző kapcsolatban élő Agrippára: „Majdnem ráveszel engem is, hogy kereszténnyé legyek!” Ha van az életben kegyetlen szó, akkor ez a „majdnem”. Nem tudom, mit szólnál, ha valaki azt mondaná neked, hogy a házastársad majdnem hű hozzád, vagy ha valaki ajánlana egy munkatársat, és azt mondaná: Rendes ember, majdnem becsületes. Mindezeknél csak egyvalami tragikusabb, ha valaki majdnem keresztény. Ez neurózis, idegbetegség, ebbe bele lehet betegedni. Se kint, se bent. Aki két front között ide-oda cikázik, azt két oldalról fogják löni. Az élő Isten adott egy utolsó lehetőséget Heródes Agrippának, de ez az akarnok eldöntötte, hogy ő király akar lenni. Nagyon rövid ideig volt az. Megkapta a selyemzsinórt: a császár megüzente neki, hogy ölje meg magát. Meg kellett tennie. Bereniké, kora híres szépsége, ez a romlott nő pedig az égő Jeruzsálem lobogó fényénél ajánlja fel magát Titusznak, s lesz nője a városát elpusztító hadvezérnek. Milyen kegyelmes Isten! Adott egy

utolsó lehetőséget Heródesnek, hogy jobban döntsön. Akkor is meg kellett volna ölnie régi énjét – de mégsem halt volna meg. Az utolsó szó mindig Jézus Krisztusé.



Elindul a hajó Kréta felé. Máltán hajótörést szenvednek. Pál, amikor nagy bajban van, Istenhez fordul, megtöri a maradék kenyeret Lukácsnak és Arisztarkusznak. Ő ver lelket a kétségbeesett testőrökbe is. Mondersohn szerint azt, hogy valaki hívő vagy nem hívő, nem a szava mutatja meg, hanem az, hogy a bajban kihez fohászkodik. Sok hívő ilyenkor elkezd nyüzsögni, kapkodni, mindenre kész, csak arra nem, hogy imádkozzék. Puetoliban kötnek ki 63-64-ben, s innen még 200 km-t kellett gyalogolniuk Forum Appiibe. Itt egy kis római keresztény csoport már nem győzi várni, ezért 60 kilométerre elébe gyalognak és köszöntik Pált és Pálban az Urat. A hadak útja mellett harmincezer kereszt a néhány éve leverte Spartacus rabszolgafelkelés nyomaként. Nem Spartacus fogja felszabadítani a szolgákat, hanem az a valaki, akit a kereszt Uraként szívében visz Pál. Ami miatt megszűnik a rabszolgaság, az a gondolat ott megy a Via Appián, a Circus Maximus felé. Elérik úticéljukat, a pretoriánusok, azaz testőrök kaszárnáját. Itt őrzik a foglyokat, aki a császárhoz fellebbeztek.



A centurio átadja Pált a prefektusnak egy tisztes Vale-val, aztán kísértél a történelemből. Többet nem tudunk róla, Máltától Rómáig talán ő is megtért. Az apostol lehetőséget kap, hogy a suburai negyedben béreljen szállást, ez minden római fogolynak joga volt, de kevesen éltek vele, hisz nem tudták megfizetni az „albérletet”, ahol éjjel-nappal össze voltak láncolva egy katonával, akinek a költségeit is fizetniük kellett. Ideérnek Ázsia felől az ő kedves barátai, pénzt, élelmet hoznak. Átalakul a nyomornegyedi „albérlet” légköre. Megtelik étellel. A katonát megkínálja Pál a jó kis „hazaiból”, s látnia kell a közösség erejét, ahogy mesterüket és egymást hordozzák. A közösségnek ez a tanúságtétele győz meg ma is, ami átformálhatta a katonát is (Titusnak hívták állítólag), akit később már nem a lánc, hanem a szíve kötött az apostolhoz. Lukács az utolsó percig mellette van, amikor más már elmenekül, ő akkor is. Érkezik Aquilla, Priscilla, Lídia, Epafroditus, Arisztarkusz, Márk. A szálláson keresik fel a római zsidók vezetői. Nem üldözik, csak nem értik. Valóságos menet indul meg. Szegény nyomorultak, szökött rabszolgák, bukott nők jönnek és keresik a tisztaságot. Meg is találják Pál szívénél. Bűnvallást tesznek és Pál feloldozza őket. Magdalénák születnek újjá Róma külvárosában. De jönnek a császár házából való előkelő, gazdagok is és megtérnek. Onézimusznak, egy szökött rabszolgának, akinek a neve is azt jelenti: haszontalan, levelet ad a kezébe, s azt mondja neki hasznos vagy. S láss csodát az előbb még halálos félelmek közt vergődő rabszolga, aki tudta, hogy a szökött rabszolgákra sokszor keresztre feszítés vár, Pál kérésére földi életét is kockáztatva hazatér az Urához, de most már, mint testvér szolgál Urának otthonában. Néhány kilométerrel odébb Seneca írja bölcséleti művét, Pál is ír, drága filippiejire gondol: „Szeretném, ha tudnátok, testvéreim, hogy az én helyzetem inkább az evangélium terjedését szolgálja” (Fil 1,12).

Ő az ellenszét is felhasználja, és úgy vitorlázik. Ugyanarra a hőesésre öt ember, ötféleképpen reagál, Pál a szép oldalát ragadja meg még a szenvedésnek is. Felülről nézve a legsötétebb viharfelhő is fehér. Ha alulról tekintesz életed viharfelhőire, iszonyatosak és sötétek, felülről fehérek. A carrarai márvány is úgy keletkezett, hogy a Föld mélyén két réteg egymáson megcsúszott, irtózatosságot és feszültséget hozott létre, s az évmilliók alatt ebben az iszonyatos nyomásban és feszülésben alakult carrarai márvánnyá. Ne az események határozzák meg, irányítsák az életünket, hanem mi, Isten akaratára hangoltan. Ki gondolta volna, hogy Isten éppen Róma jövőjét, római alkotások és értékek valamelyes megmentési kísérletét szövögeti a pusztuló Róma romjain, abban a külvárosi nyomorviskóban, egy sátorkészítő, öreg és fáradt emberen keresztül? Mit tud erről a huszonöt éves Néró? Neki csak egy vágya van, hogy nagy költőnek és lantosnak tartsa Róma. Magát kifestve, mint egy utcai nő énekel különböző fellépéseken. Róma neveti, gúnyolja és éljenzi. A maga züllöttségét éljenzi benne, hiszen Róma népe cinkosa a császárnak. Emiatt élteti ma is sok magyar az aljas és erkölcstelen miniszterelnökünket, mert a maga alávalóságát látja igazoltnak benne. Egyébként Néró nem is ér rá, éppen akkor öleti meg anyját, Agrippinát. Amikor a gyilkosok megjelennek, az anya azt kéri, a méhét szúrják át, ahol kihordta a fiát. Azután megöli fivérét, Britannicust majd a feleségét, Octáviát, azután nevelőjét, Senecát. S amikor már nagyon unja magát, felgyújtja Rómát, hogy a tűzvész új versre ihlesse.



64-ben Róma kétharmad része leég. Néró a keresztények vérével akarja lemosni magáról a gyújtogatás vádját. A Via Appián újra keresztet magasodnak: keresztényeket szurokba, tollba, forgácsba forgatnak, úgy feszítik vagy kötözik őket keresztre. Lobogó máglyák, égő szívek és életek között kocsizik végig Néró vágatva és verselni próbál. Eddig a Birodalomban legnagyobb rangot jelentette, ha valaki kimondhatta magáról: Romanus sum = római vagyok, s most egyik római katonánk, aki Pál mellett utazott a hajón, szégyellni kezdi, hogy római. Római polgárjognál nagyobb rangot csak az jelentett, ha a legionáriusok sisakját és páncélzatát is magára ölthette valaki, hogy Róma dicsőségéért harcoljon. Különös hogy most neki az öreg, vaksi szemű Pál jut eszébe, aki az „Isten fegyverzetéről” beszélt (Ef 6,11). Ez a legionárius, aki sok csatát nyert, de olthatatlan dicsőségvágyát egyik győzelem se tudta kielégíteni most látja a keresztényeket énekelve menni a halálba. Arcukon földöntúli dicsőség ragyogása. Világrengető erő van bennük. Olyan erő mely a halált is legyőzi, s amelyet még soha nem tapasztalt. Most úgy érzi megtalálta, amit egész életében keresett, most már sejt valamit abból, amit attól a tarzusi kis zsidótól a Feltámadotról hallott. Habozás nélkül leveszi sisakját és beáll a keresztények közé a sorba, akiket - mintha vágóhídra hurcolnának - úgy hajtának a Colosseumba az oroszlánok fogai közé. Valaki megpróbálja visszarángatni, de tántoríthatatlan. A kivégző osztagból furcsa ruhája miatt valaki kiszúrja, s megkérdezi, hogy keresztény-e, mire ő diadalmasan válaszol: Christianus sum = keresztény vagyok. Ennél nagyobb dicsőség azóta sincs a földkerekségen, mint nemcsak ajkunkkal, hanem életünkkel is kimondani: Christianus sum.

Hogy mi történik ebben a nagy égésben, 64-ben Pállal, nem tudjuk pontosan. Állítólag Szubura határában lefejezték. Egy másik római legionárius főtsz, amikor a rabokat már nem tudta tartani az égés után, legyilkoltatta őket. A legenda szerint hármat szökelte a feje, és nyomában három forrás fakadt.

„Sírfelelita”: „A jó harcot megharcoltam. A pályát végigfutottam. Készen vár rám az igazság győzelmi koszorúja, amit megad nekem az igazságos Bíró, de nem csak nekem, hanem...” (2Tim 4,7).

A Cselekedetek könyve nincs befejezve, mert nem az apostolokról, nem Pálról, hanem Jézusról szól. A könyv utolsó szava után Lukács nem pontot tett, hanem vesszőt. Isten Szentlelke kétezer év óta írja a Cselekedetek könyvét – olykor veled, olykor velem, olykor ellenedre, olykor ellenemre, de mindig értünk! Írja és írja Jézus Cselekedeteinek könyvét, amit benned és áltad tesz. Kérjük a Lelket, hogy egy sort, egy szót a mi életünkkel is írjon le, hogy legyen értelme az életünknek, amikor meghalunk! Egy szót hozzáírassunk az Élet könyvéhez!

- Ajánlás: A fáklyád égjen! - kezdetű ének



Ki a te Páloed, aki hitre segített? És Te? Kinek vihetnéd el az evangélium tüzeit? Mit tudnál tenni magyar népünk, egyházmegyénk evangelizálásáért? Kit helyezett szívedre Isten, akit közelebb tudnál vezetni hozzá környezetedből? Hogyan? Hogyan lehet jól evangelizálni? Kikkel kellene összefognod? Régiód fiataljait hogyan lehetne megmenteni? Te mit tudnál tenni ezért?

Pál Rómában

ApCsel 28,16

„Amikor megérkeztünk Rómába, Pál engedélyt kapott, hogy saját szállást vegyen egy katona őrizete alatt. Három nap múlva magához kérte a tekintélyesebb zsidókat. Amikor összejöttek, beszélt hozzájuk: „Testvérek! Semmit sem vétettem a nép vagy atyáink szokásai ellen, mégis megkötöztek Jeruzsálemben, és a rómaiak kezére adtak. Ezek kivizsgálták ügyemet, s szabadon akartak engedni, mert semmi okot nem találtak, amiért halálra ítéljenek. A zsidók azonban tiltakoztak, így kénytelen voltam a császárhoz föllebezni, de nem azért, mintha népemet akarnám vádolni. Azért kérétem ide, hogy lássalak benneteket, és szóljak hozzátok. Ezt a bilincset Izrael reménysége miatt rakták rám.” Azok kijelentették: „Sem levelet nem kaptunk felőled Júdeából, sem ide vetődő testvér nem hozott hírt vagy mondott rosszat rólad. Tőled szeretnénk hallani, hogy milyen felfogást vallasz. Csak azt tudjuk erről a felekezetről, hogy mindenütt ellenzésre talál.” Megállapodtak vele egy napban, s igen sokan elmentek hozzá a szállására. Reggeltől estig meggyőző erővel bizonyította nekik az Isten országát, és igyekezett őket Mózes törvénye és a próféták alapján megnyerni Jézusnak. Némelyek hittek szavainak, mások nem hittek. Mivel egymás közt nem értettek egyet, szétszóztak. Pál csak ezt mondta nekik: „Jól beszélt a Szentlelek Izajás próféta által atyáitokhoz, amikor ezt mondta: Menj el ahhoz a néphez és mondd: Hallván halljátok, de nem értitek, nézván nézitek, de nem látjátok, mert megkérgesedett ennek a népnek a szíve. Fülükre nagyot hallanak, szemüket behunyják, nehogy lássanak a szemükkel, halljanak a fülükkel, értsenek a szívükkel, és megtérjenek, hogy meggyógyítsam őket. Tudjátok hát meg, hogy Isten üdvössége a pogányoknak jut majd osztályrészül. Ők meghallgatják. Két álló esztendeig ott maradt bérbe vett szállásán, s fogadott mindenkit, aki csak fölkereste. Hirdette az Isten országát, és bátran és akadálytalanul tanított Urunkról, Jézus Krisztusról”.



Összefoglalva négy harcunk a hitért így vihető győzelemre:
Az út az életre, Istenhez, Krisztuson, a testvéren át vezet a Szentlélekben!

Nincs más út! Válaszd!

Jézus mondja: „Én vagyok az út... Senki sem juthat el az Atyához csak általam” (Jn 14,6)